БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 125 (7125) | 1955 оной майн 28, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Хахалһан шэнэ газараа миин хэбтүүлэнгүй тэндээ просо ехээр тария!

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум болбол манай арадай, нэн түрүүн колхозно таряашадай урда тон шухала, харюусалгатай зорилгонуудые табиһан байна. Манай артелиин гэшүүд тус Пленумэй тогтоолые хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Колхоз доторойнгоо арга боломжонуудые, хэрэглэгдээгүй резервнүүдые хаража үзөөд, малай ашаг шэмые, таряалангай ургасые хоёр—хоёрһоо үлүү дахин ехэдхэхэ зорилгые 1956 ондо бэелүүлхэ гэжэ шиидэнхэйбди.

Манай түсэб дотор шэнэ ба боро газарые элдүүрилхэ зорилго мүн табигданхай. Мүнөө жэл нёдондо элдүүрилэгдэһэн 1900 га шэнэ ба боро газарта тарилга хэгдэхэнь. Гадна, 500 гектар шэнэ газар мүнөө хабар хахалагдаба. Урдань шэнэ газар хахалагдаад, түрүүшын жэлдэ юушье таригдангүй үлэшэдэг байгаа. Бидэ энээниие буруу дээрэ тооложо, нёдондо жэлдэ 47 гектар шэнэ газар дээрэ просо тариһан байгаабди. Тэрээнһээмнай, бороо багатай жэл байбашье һаань, гектар бүриһөөнь дунда зэргээр 17 центнер ургаса гараа. Энээгээрээ нилээд ехэ хэрэг бүтээһэн, гүрэндөө ороohото культурын түлөө тушааһан байнабди.

Энэ дүй дүршэлөө хэрэглэжэ мүнөө жэлдэ 350 гектар просо тариха гэжэ шиидээбди. Энэ хадаа колхоздомнай бүри ехэ нэмэлтэ олзо болохо байна бшуу.

Мүнөө просоёо тарижа эхилээбди. Илангаяа шэнээр хахалагдаһан, дагнаһатай газарта тарилга хэхэдээ оройтуулһанай хэрэггүй.

Мүн иимэ арга боломжонууд манайшье, республикын бусадшье аймагуудта бии байна. Шэнэ хахалагдаһан, дагнаһатай газарые миил хооһоор үлөөхэгүйн тула тэрээн дээрээ түсэбһөө гадуур просо тариха гээшэ ехэл ашатай байна.

Тиимэһээ манай үүсхэлые хүлеэн дэмжэжэ, шэнээр хахалагдаһан газарые хооһоор үлөөнгүй, просо ехээр тарихые уряалнабди.

А. Санжиев, Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.
Р. Ешонов, колхозой партийна эхин организациин секретарь.

РЕДАКЦИИН ЗҮГҺӨӨ: Түрүүшынь жэлдэ просо тарижа шэнээр хахалагдаһан газарые хэрэглэхэ гэһэн Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй бэшэг гүрэн түрын ехэ удхашанартай үүсхэл болоно. Үнэхөөрөө манай республикын олохон колхозуудта шэнэ газар хахалагдаад, түрүүшынгээ жэлдэ юушье таригдангүй үлэшэдэг гээшэ.

Теэд шэнэ хахалагдаһан, дагнаһатай газарта просо ехэ һайнаар ургадаг юм гэжэ хүдөө ажахын наука болон түрүү дүй дүршэл харуулна.

Тиимэһээ курумканайхидай үүсхэлые эршэмтэй һайнаар дэмжэжэ, түрүүшынхеэ хахалагдаһан, дагнаһатай газарта түсэбһөө гадуур просо тариха гээшэ республикын колхозуудай шухала зорилго болоно.

Ажалшадай дурадхалнууд болон шүүмжэлхы ажаглалтануудые дэмжэхэ

Мүнөө бүхы советскэ ороной ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Бүхы арадтаяа хамта манайшье республикын ажалшад тус Пленумэй шиидхэбэринүүдые ойрын 2—3 жэлэй туршада бэелүүлхэ тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, тэрэнээ дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллана. Энээнэй ашаар республикын олонхи колхозууд эртын ороohото культурануудай тарилгые саг болзортонь дүүргээ, ниитынгээ малажал хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зарим тэды амжалта туйлаа.

Январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэриие бүри һайжаруулха, бии байгаа дутагдалнуудые саг соонь элирүүлэн зайсуулха, ажал хэрэгтээ албан хойрогоор, ёһо тэдыгээр хандадаг ябадалые дары усадхаха шухала. Өөрынгөө хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхахадань партийна, советскэ болон ажахын органуудта арад ороной шүүмжэлхы ажаглалтанууд ехэ нүлөө үзүүлдэг, туһалдаг байна. Ажалшан ниитын политическэ ба ажалай эдэбхиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжэ анхаралаа табидагайнь ашаар манай ороной ажалшад гүрэнэй ба ниитын ажабайдалда ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, гүрэнэй ба ажахын аппарадай хүдэлмэриие улам һайжаруулхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэ. Тэдэнэр ажахы ба культурые хүгжөөлгэдэ һаад ушаруулдаг ябадалые элирүүлнэ, тэдэниие усадхахын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Али нэгэ организаци, эмхи зургаанай, предприятиин хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлһэн хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шүүмжэлһэн ажалшадай бэшэгүүд болон мэдүүлгэнүүд партийна, советскэ органуудта ородог. Ажалшад имагтал дутагдалнуудые шүүмжэлнэ бэшэ, харин үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ, техникые зүбөөр хэрэглэхэ, продукциин шанарые һайжаруулха, өөрынь үные химдаруулха, хүдэлмэриин арга методүүдые нарижуулха талаар үнэтэ дурадхалнуудые оруулна, өөрынгөө ажалай дүй дүршэл тухай хөөрэнэ. Тиимэһээ советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ажалшадай бэшэгүүд болон гомдолнуудта анхаралтайгаар хандаха, тэдээн соо табигдаһан асуудалнууд болон дурадхалнуудые түргөөр ба зүбөөр шиидхэхэ уялгатай.

Ажалшад бэшэгүүдые болон гомдолнуудые ганса партийна, советскэ, ажахын органуудта оруулна бэшэ, мүн газетэнүүдэй редакцинуудта эльгээнэ.

Манай газетэнүүдтэ ажалшадай шүүмжэлхы бэшэгүүд олоор толилогдоно. Республикымнай олонхи эмхи зургаануудай ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд газетэнүүдтэ толилогдоһон шүүмжэлэлдэ зүбөөр хандана, заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар дары хэмжээнүүдые абана. Тэрээн тухайгаа тэдэнэр саг соогоо редакцинуудта мэдээсэнэ. Жэшээлхэдэ, манай газетэдэ энэ оной эхинһээ хойшо толилогдоһон ажалшадай олон шүүмжэлхы бэшэгүүдээр зохихо хэмжээ абтаа. Хориин аймпотребсоюзай Красно-партизанска сельпогой 4-дэхи магазиниие даагша Дубинина, Сэлэнгын аймпотребсоюзай Убукунска сельпогой түрүүлэгшэ Мамыкин, Курумканай аймпотребсоюзай Дыренэй сельпогой түрүүлэгшэ Раднаев гэгшэд ажалшадай эрилтэнүүдтэ хойрогоор хандадаг, советскэ худалдаа наймаанай гурим эбдэнэ гэһэн бэшэгүүд март һара соо манай газетэдэ толилогдоһон байгаа. Манай редакцида дурсагдаһан аймагуудһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, худалдаа наймаанай эдэ хүдэлмэрилэгшэд ажалһаа сүлөөлэгдэһэн байна. Мүн ажалшадай бусад шүүмжэлхы бэшэгүүдээр зохихо хэмжээ абтаһан, заагдаһан дутагдалнууд саг соогоо усадхагдаһан байха юм.

Партийна, советскэ, ажахын органуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй шүүмжэлэлээр зохихо хэмжээ абаха, зэмэтэ нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха уялгатай. Гэхэтэй хамта, зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай шүүмжэлэлдэ ёһо тэдыгээр хандана, заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха тушаа анхарал багаар табина. Жэшээлхэдэ, Бичурын, Хэжэнгын, Баргажанай, Мухаршэбэрэй аймагуудта хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ бии байһан дутагдалнуудые элирүүлһэн шүүмжэлхы хэды бэшэгүүд толилогдоһон байгаа. Теэд, эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые дары абадаггүй байна.

Зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө ажалшадай бэшэгүүд болон мэдүүлгэнүүдтэ хойрогоор хандадаг ябадалай үшөө усадхагдаагүй байһые эдэ ба бусад баримтанууд гэршэлнэ. Организаци, эмхи зургаан ба предприятиин хүтэлбэрилэгшэ бүхэн ажалшадһаа абтаһан бэшэгүүд болон мэдүүлгэнүүдые өөрөө хаража үзэхэ ёһотой. Бэеһээ зайсуулжа, эдэ бэшэгүүдые ондоо тээшэнь «хэмжээ абахын» тула эльгээдэг, заримдаа шүүмжэлэгдэһэн хүндэ өөртэншье даалгадаг баримтануудые тэсэжэ яажашье болохогүй.

Ажалшадай бэшэгүүд болон гомдолнууд хадаа доороһоо гараһан шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлгэ мүн болоно, тэдэнэй политическэ ба ажалай эдэбхиин улам дээшэлжэ байһые мүн лэ гэршэлнэ. Тиимэһээ ажалшадай нэгэшье бэшэг нобшо удаанаар шиидхэгдэхэ, харюугүйгөөр орхигдохо ёһогүй.

Организаци, эмхи зургаануудай, предприятинуудай партийна организацинууд ажалшадай бэшэгүүдэй хэр зэргээр харагдажа, шиидхэгдэжэ байһые хинан шалгаха, энэ хэрэгтэ албан хойрогоор хандадаг баримтануудтай тэмсэхэ, иимэ ябадал гаргаһан хүдэлмэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулха уялгатай.

Үргэн ниитэтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ, тэдээнэй эрилтэнүүд болон үнэтэ дурадхалнуудта, шүүмжэлхы ажаглалтануудта анхаралтайгаар хандажа, урда байһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэлгэ советскэ гүрэнэй аппарадай албахаагша бүхэнэй, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд бүхэнэй нангин уялга мүн.

Советскэ Союзай Правительственна делегаци Югослави орохоёо мордобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн ба КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев (делегациие толгойлогшо), СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн ба «Правда» газетын главна редактор Д. Т. Шепилов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын Нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко ба СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин гэгшэдһээ бүридэһэн Советскэ Социалистическэ Республиканудай Союзай Правительственна делегаци, тэрэшэлэн тэдэнтэй ябалсаха хүнүүд Югослави орохоёо майн 26-да Москваһаа мордобо.

К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Министрнүүд, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, Моссоведэй ба КПСС-эй МК-гэй хүтэлбэрилэгшэд Правительственна делегациие аэродром дээрэһээ үдэшөө. Югославиин Арадай Федеративна Республикын Хэрэгүүдээр Москвада байдаг Саг зуурын Этигэмжэтэ Б. Осолник ба Посольствын хүдэлмэрилэгшэд делегациие мүн лэ үдэшэлсөө.

(ТАСС).

ХАРТААБХАЯА АГРОТЕХНИЧЕСКЭ БОЛЗОРТО ТАРИХА, КУКУРУЗЫН ХАРУУҺАЛГЫЕ ЗАХАЛХА

☆ ☆

Хартаабха тухай мартажа болохогүй

Хартаабха тарилгые үргэдхэлгэ ба тэрэнэй ургасые дээшэлүүлгэ хадаа илангаяа город шадарай колхозуудта тон ехэ удхашанартай юм. Энээниие һайнаар ойлгоһон Заиграйн аймагай зарим түрүү колхозууд, жэшээлхэдэ, Сталинай, Ленинэй (Хуушан Брянь), Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд, хартаабхын тарилгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаад, саг болзортонь захалба. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ 40 гектарта хартаабха тариһан байгаа һаа, мүнөө 60 гектарта тарижа дүүргэбэ. Тарилга имагтал квадратно-гнездовой аргаар хэгдээ. Хартаабха ургуулха хоёр звеногойхид тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие һайнаар үнгэргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Татьяна Зубакинагай хүтэлбэрилдэг звеногойхид хартаабха тариха 26 гектар дээрээ 185 тонно наг шэбхэ гаргажа, тарилгын урда тээ гектар бүхэндэ 1,5 центнер хэмжээтэйгээр хлористо калий оруулжа, үтэгжүүлгэ хээ. Тиигээд тарилга хэхэдээ үрэһэнтэй хамта гектар бүхэндэ 3 центнер хэмжээтэйгээр фосфорно үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байна. Ерэхэ зундаа хартаабхын тарилгада хоёр гурба дахин ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэхээр хараалагдана. Энэ хүдэлмэри имагтал механизмын хүсөөр хэгдэхэ юм. Иигэжэ тус колхозойхид гектар бүхэнһөө 150 центнерһээ доошо бэшэ, зарим газарнуудай гектар бүхэнһөө 210—250 центнер ургаса хуряаха уялга абаба.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд хартаабха тарилгада бэлэдхэлэй талаар юушье хээгүй, олон колхозууд мүнөө болотор тарилгаяа үшөө захалаадүй байна. Ново-Брянска МТС-эй колхозуудта хартаабхын тарилга арайхан гэжэ хахадлажа байнхай. Курбын МТС-эй харьяата колхозуудта хартаабхын тарилга бүришье муугаар ябуулагдажа байна. Эндэхи 10 колхозуудай оройдоол 4-ниинь хартаабха тарижа захалаа. Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, эмхи гуримгүй ябадалнууд үзэгдэнэ. МТС-эй хартаабха тариха машина зэмсэгүүд эбдэржэ урагшаа ябанагүй. Майн 24-нэй үдэр Кагановичын нэрэмжэтэ колхозойхидой хартаабха тариха гэжэ поли дээрээ гараһаниинь МТС-һээ асарагдаһан «СКГ-4» маркын сеялкэ эбдэрхэй байшоо. Тэрэ сеялкын тарилга хэхэ аппарат хүсэд заһабарилагдаагүй орхигдошоһон байгаа. Энэ ушарһаа поли дээрэ гараад, зарим нүхэнүүдтэ хартаабха оруулнагүй, зарим нүхэнүүд соо хэмһээ олоор гоожуулна. МТС-эй инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хартаабха тариха механизмуудай заһабарилгын дүүрэхэдэ тэдэниие һайнаар шалгажа, туршажа үзөөгүй байгаа. Тэрэ сеялкэ хүсэд заһабарилагдаагүй дээрэһээ мүнөө болотор зогсожо байна. Иимэрхүү баримтанууд мүн бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хартаабха тариха нэгэ сеялкэ эльгээгдэһэн аад, мүн лэ зогсошонхой. Эндэ мүнөө 43 гектарай оройдоол 10-аад гектарынь таригдаад байна.

МТС-эй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд механизмуудаа хүдэлгэхэ, хартаабха тариха хүдэлмэридэнь колхозуудта туһалха тушаа һаналаа табинагүй. Мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдшье энэ үедэ бусад хүдэлмэринүүдээрээ һамаараад лэ, хартаабха тарилгаяа мартанхай. Жэшээлхэдэ, Ленинэй, Энгельсын, Калининай, Маленковой нэрэмжэтэ, «1-ое Мая» колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Дондуков, Цыренжапов, Гончиков, Лебедев, Дагбаев гэгшэд хартаабхын тарилгада һаналаа огто табинагүй. Эдэ колхозуудта майн 26 болотор хартаабха таригдажа үшөө захалаадүй байба.

Хартаабха тариха эрхим болзорнууд үнгэржэ байна. Тиимэһээ энэ хүдэлмэриие хаа хаанагүй захалжа, ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ хэрэгтэй.

Ф. Тимофеев.

☆ ☆

Һайн болзорто тарилга хэбэ

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Бичурын аймагай Бага-Куналейн МТС-эй механизаторнууд, эндэхи колхознигууд ороohото культурануудай тарилгые агротехническэ һайн болзорнуудта хэжэ дүүргэбэ. Олохон колхозууд ороohото культурануудые тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Бодонгуудай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 2704 гектарта ороohото культурануудые тариха байһан һаа, 2712 гектарта тарижа дүүргээ. Энэ колхозойхид 245 гектарта кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тарижа дүүргэбэ. Мүнөө энэ хартаабхын тарилга, эртын пар хахалалга, овощь тарилга гэхэ мэтэ эмхитэйгээр ябуулагдажа байнхай. Мүн тэрэшэлэн «Коммунизм» колхозойхид ороohото культурануудай ба кукурузын тарилгые эрхим болзорнуудта хэжэ дүүргэбэ.

Ю. Дагбаев.

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай 1955 оной майн 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ороohото культурануудай тарилга	Тэрэ тоодо шэнэниисэ тарилга
Яруунын	101,2	107,5
Закаменай	94,6	93,0
Кяхтын	89,3	141,3
Хэжэнгын	84,9	102,0
Бичурын	84,6	102,5
Тарбагатайн	83,5	96,8
Хориин	78,5	102,8
Мухаршэбэрэй	77,9	104,3
Заиграйн	77,5	89,9
Хориин	77,2	101,9
Кабанскын	76,8	99,6
Түнхэнэй	76,8	95,3
Иволгын	74,4	94,3
Зэдын	72,7	112,3
Кударын	72,5	103,2
Сэлэнгын	69,9	104,5
Прибайкальска	66,3	100,4
Байкало-Кударын	62,2	92,8
Курумканай	58,9	97,1
Баргажанай	55,5	57,7

Республикын аймагуудта кукуруза тарилгын ябаса тухай 1955 оной майн 25-най мэдээн

Ээлжэн һуури	Аймагууд	Кукуруза тарилга (процентээр)
1.	Иволгын	90,4
2.	Кяхтын	81,9
3.	Бичурын	81,4
4.	Тарбагатайн	79,8
5.	Прибайкальска	77,9
6.	Мухаршэбэрэй	69,0
7.	Хэжэнгын	67,4
8.	Сэлэнгын	66,9
9.	Түнхэнэй	64,5
10.	Кударын	60,1
11.	Заиграйн	56,5
12.	Зэдын	51,8
13.	Яруунын	43,3
14.	Хориин	42,7
15.	Закаменай	40,5
16.	Баргажанай	38,1
17.	Тоориин	37,1
18.	Кабанскын	32,3
19.	Байкало-Кударын	27,3
20.	Курумканай	8,3

Һуралсалай хүдэлмэридэ, һургуулиинхидые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые туйлахын түлөө

☆

РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министр И. А. Каировтай хөөрэлдөөн

☆

РСФСР-эй бүхы дунда һургуулинуудай 10-дахи классуудта экзаменууд майн 25-да эхилээ, мүн долоодохи классуудые дүүргэлгын экзаменууд ба IV, V, VI, VIII болон IX классуудта классһаа класста оролгын экзаменууд июниин 1-дэ эхилхэ юм.

Манай орондо арадай гэгээрэлые хүгжөөхэ тухай Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргана.

Бүгэдэниитын дунда һуралсалда дамжан оролготой дашарамдуулан, орон дотор дунда һургуулинуудай тоо улам нэмэжэ VIII-X классуудай һурагшадай тоо нилээд олошорно. Һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо гансахан Российска Федераци дотор 4.890 дунда һургуули нээгдээ, мүн аха классуудай һурагшадай тоо 2.900 мянган хүнөөр олон болоо.

Ород бэшэ һургуулинууд илангаяа олон болоо. Российска Федерациин территори дээрэ 12.690 тиимэ һургуулинууд бии, тэдээндэ олон ондоо национальностьнуудай 1.365 мянган үхибүүд һурана. Тэдэнэр түрэлхи хэлэнүүд дээрээ заалгадаг байна.

Һургуулинууд 1954—1955 оной һуралсалай жэлдэ һуралсалай шэнэ түсэбөөр, шэнэ программаар һургуулинууд хүдэлмэрилжэ эхилээ. I—IV ба V классуудта, зарим предмедүүдээр—VI—X классуудта һуралсалай шэнэ түсэб, шэнэ программаар заняти хэгдэдэг байна. Энэ хадаа һурагшадай эрдэм шудалалгада, тэдэнэй практическа дүршэл ололгодо ехэ туһалаа.

Энэ һуралсалай жэлдэ һургуулинуудай I—IV классуудта гар ажалаар заняти, мүн V класста — һуралсалай мастерскойдо болон һургуулиин һуралсалай-туршалгын участок дээрэ практическа заняти хэдэг боложо байна.

Гурбадахи, табадахи ба зургаадахи классуудай һурагшад ород хэлээр шэнэ учебник; II, V ба VI классуудай һурагшад — арифметикээр шэнэ задачнигуудые абаа. Дэлхэйн эртэ урда сагай түүхын ба дундада зуун жэлнүүдэй түүхын талаар V—VII классуудта үзэхэ, СССР-эй Конституцяар—VII класста үзэхэ, физикээр—VII—X классуудта үзэхэ, химеэр—VII класста үзэхэ ба бусад шэнэ учебнигүүд мүн лэ хэблэгдэһэн байна.

Энэ һуралсалай жэлэй дүрбэдэхи четвертиин турша соо һургуулинуудта экзаменда бэлэдхэл ябуулагдаа. Ахалагша классайхидта консультаци, гараһан материалаа дабталга, обзорно лекци, практическа заняти эмхидхэгдэһэн байна. Һурагшад промышленна предприятинуудта, колхозууд, совхозууд болон машинно-тракторна станцинуудта экскурсяар ябаа.

Энэ жэлэй экзаменууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адляар «эхин, долоон жэлэй, дунда һургуулинуудта классһаа класста оролгын, һургуули дүүргэлгын экзаменууд тухай, болбосоролой аттестат абаха экзаменууд тухай дүримые», «һургуулидахи экзаменуудай тоое хороохо тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1954 оной апрелиин 15-най тогтоолые бүхы союзна республиканудта хүтэлбэри болгон үнгэргэгдэхэ байна.

Һургуули доторой хиналтые саашаданъ ехэдхэхэ ба һурагшадай эрдэм мэдэлгын шанарай түлөө директорнүүдэй, багшанарай харюусалгые дээшэлүүлхэ зорилгоор, табадахи, зургаадахи, наймадахи ба юһэдэхи классуудай сээжээр бариха экзаменууд энэ жэлдэ тус тус предмедүүдэй багшанараар зохёогдоһон билеедүүдээр үнгэргэгдэхэ байна.

Долоодохи ба арбадахи классуудай сээжээр бариха экзаменууд РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын зохёоһон билеедүүдээр, мүн ород бэшэ һургуулинуудай долоодохи классуудта ород хэлээр ба арбадахи классуудта ород литератураар экзаменууд — автономно республиканудай гэгээрэлэй министерствонүүдэй болон автономно областьнуудай гэгээрэлэй таһагуудай зохёоһон билеедүүдээр үнгэргэгдэхэ байна.

Энэ жэлдэ РСФСР дотор 570 гаран мянган эдир хүбүүд басагад болбосоролой аттестадта экзамен бариха юм. Энэ хадаа 1953—1954 оной һуралсалай жэлдэ орходоо 120 мянган шахуу хүнөөр олон болоно. Тэрээнһээ гадна, Российска Федерациин хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулинуудта һуража байһан 94 мянга шахуу хүн дунда һургуулиин программаар экзаменуудые бариха байна. Эдэнэр ажалһаа таһарангүйгөөр һуража дунда эрдэм абаха юм.

Мүнөө үедэ Российска Федерациин хизаарнууд, областьнууд ба автономно республиканудта 1955—1956 оной һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл эхилжэ байна. Һургуулиин наһанай бүхы үхибүүд һургуулинуудта абтаха ёһотой. Город болон тосхонуудта һургуулиин ба һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдые һурган хүмүүжүүлхэ туладань, педагогическа училищи, педагогическа ба учительска институдуудые энэ жэлдэ дүүргэһэн 59 мянган залуу багшанар болон хүмүүжүүлэгшэд эльгээгдэхэ байна. Һуралсалай жэлэй эхилтэр 143 миллион учебник гаргагдаха, һурагшадай олон зуун миллион тетрадьнууд, олон тоото һуралсалай-харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд гаргагдаха байна.

Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд һуралсалай жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын тула, советскэ һургуулиин хүдэлмэриие тэрэнэй үмэнэ табигдаһан зорилгын хэмжээндэ хүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө

Продукци гаргалгые саашадань үргэдхэлгэ ба үйлэдбэриин бүхы показательнуудые һайжаруулга хадаа нэн түрүүн предприятинуудтахи цеховой партийна организацинуудай ажал-ябуулгаһаа, ажахын асуудалнуудые тэрэнэй зүбөөр шиидхэлгэһээ дулдыдаха байна.

Улан-Үдын паровозо-вагонно заводой цехүүдтэхи партийна организацинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ зорилгоор коллективүүдэй дунда эмхидхэлэй болон партийно-политическэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Жэшээ болгон тус заводой инструментальна цехые абаад үзэе. Энэ цех заводой бүхы цехүүдые зэр зэмсэгээр, инструментнүүдээр таһалдуулангүй хангаха уялгатай юм. Урдань энэ цехын үйлэдбэриин показательнууд яһала һайн байһан байна. Теэд үнгэрэгшэ жэлдэ цехын коллектив урдынхидаа ороходоо ханигүй муугаар ажаллажа гараа. Ажалай журам һуларжа, голодоһо гаргаха ушарнууд олошороо. Байгша оной январь һарын түсэбые инструментальщигууд холо дүүргээгүй, гүрэнэй хэдэн мянгаад түхэриг мүнгэ үлүү ехээр гаргашалһан байгаа.

Саашадаа тэсэшэгүй иимэ байдалые цехын партийна организаци обёоронгүй байха ёһогүй байба. Тиимэһээ партийна бюро цехын коллективэй гээгдэлдэ ороһон ушар шалтагаанине элирүүлэн, тэрэниие усадхахын тулада үйлэдбэреэ гүнзэгыгөөр шудалжа, удаадахи һарануудай түсэбые саг соонь дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө коллективэй бүхы хүсые элсүүлжэ ороо. Партбюро нэн түрүүн коммунистнууд болон үйлэдбэриин түрүүшүүлэй туһаламжаар бригада, халаан, участок бүхэнэй ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, социалистическэ мүрысөөе, агитационно-ниитын хүдэлмэриие үргэдхэхэ хэмжээ абаһан байна. Энэ хэрэгтэ партийна бэшэ түрүү хүдэлмэришэд олоороо хабаадуулагдаа. Үйлэдбэриин асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шалгаһанай ашаар горьтой дутагдалнуудые элирүүлээ. Эндэ сүүдхын графигай дүүргэлтын түлөө тэмсэл һуладаһан, мүн мастернууд болон бригадирнууд уялгадаа харюусалгагүйгөөр хандадаг байһан байгаа.

Эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ тохёолдоһон байгааб гэхэдэ, партийна бюро үйлэдбэриин шухала шухала асуудалнуудые хаһа саг соонь партийна ба коллективэй суглаануud дээрэ табижа, зүбшэн хэлсэлгые эмхидхэдэггүй, хүдэлмэришэдэй урма хэшээлые дээшэлүүлхэеэ оролдоогүй байба. Партбюро олон ушарта үйлэдбэридэхи дутагдалнуудтай эбсэдэг, тэдэниие усадхахын түлөө коммунистнууд болон цехынгээ коллективэй хүсые элсүүлдэггүй, мүн цехын администрациин ажал-ябуулгые хинан шалгаха эрхээ муугаар бэелүүлдэг байгаа.

Ажал хүдэлмэриин ябасые шалгажа үзөөд, тэрэнэйнгээ дүнгые цехын партийна ба коллективэй хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсээд, дутагдалнуудые усадхаха, түрүү технологиие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ абаһан байгаа.

Профсоюзна ба комсомольско организацинууд үйлэдбэриин асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо. Профсоюзай цеховой комитет группоргнууд болон цехын мастернуудай семинар үнгэргэжэ, социалистическэ мүрысөө зүбөөр эмхидхэхые заажа үгэһэн юм.

Партийна бюро агитаторнуудай составта бэлэдхэл һайнтай эдэбхитэдые шэнээр нэмэжэ оруулаа. Тиимэ агитаторнуудые үйлэдбэриин илангаяа харюусалгатай участогуудта томилжо, тэдэнэртэ саг сагтань туһалдаг болоһон байна. Агитаторнууд Ю. Багаев, Б. Поздеев гэгшэд хүдэлмэришэдэй дунда хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө тэрэнээ цехынгээ зорилгонуудтай нягтаар холбодог, коллективэйнгээ ажабайдалһаа жэшээ абажа харуулдаг. Тэдэнэй хөөрөөе хүдэлмэришэд һонирхон шагнадаг юм.

Цехын улаан булан соо хүндэлэлэй шэнэ доска бии болгогдожо, тэндэ үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэрэнүүд бэшэгдэнхэй. Мүн эндэ уралан нарижуулагшадай булан эмхидхэгдэжэ, хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүдһээ ороһон дурадхалнууд саг сагтаа харагдадаг болоо. Партийна, профсоюзна болон комсомольско организацинууд хамтын байрада байдаг залуу хүдэлмэришэдэй байра байдалые һайжаруулгада анхаралаа мүн ехээр табина.

Партийна бюрогой заседанинууд дээрэ коммунистнууд-мастернууд ба бригадирнуудай тоосоон саг сагтаа шагнагдажа, социалистическэ мүрысөөнэй ябаса тухай, мүн бусад шухала асуудалнууд зүбшэгдэдэг болоо.

Коллективэй дунда партийно-политическэ хүдэлмэриин һайжарһанай, мүн коммунистнуудай түрүү үүргэеэ дээшэлүүлһэнэй ашаар сүүдхэ бүхэнэй график, декада бүриин түсэб алдалгүй дүүргэгдэдэг боложо эхилээ. Цехын түрүү хүдэлмэришэдэй тоо олошоржо, тэдэнэй зэргэдэ залуу хүдэлмэришэд оролсоно. Токарьнууд И. Вертей, А. Прельский болон бусад нормоёо 200 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоо. Коммунистнууд-хүдэлмэришэд Ф. Хмелев, П. Чепелев, П. Ефименко, П. Соловьев болон бусад Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулһанай үрэ дүн уданшьегүй харагдаба. Февраль һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Материалнуудые гамтайгаар гаргашалһанай ашаар 18 мянган түхэриг мүнгэн алмагдаһан байна. Март һарада цехын коллектив нэгэ жэгдээр ажаллажа, 10 хоног бүхэндэ һарын түсэбэй гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүень дүүргэдэг болоһон байна. Тиин мартын түсэб 123 процент дүүргэгдээ һэн. Цехын коллектив социалистическэ мүрысөөндэ илажа, профсоюзай заводской комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Энэ хадаа инструментальщигуудай ехэхэн амжалта мүн. Март һараһаа хойшо тус цехын коллектив мүнөө хүрэтэр завод соогоо ходо түрүү зэргэдэ ябана. Цехын коллектив Москвада һаяхан боложо үнгэрһэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгые ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Цехын партийна организаци профсоюзна болон комсомольско организацинуудтай хамта цехынгээ табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэлгэдэ коллективэйнгээ эршэ хүсые элсүүлэнударидана. Парторганизациин үүсхэлээр хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлгын һуралсал эмхидхэгдээ. Мэргэжэл һайнтай хүдэлмэришэд, техникүүд болон инженернүүд шэнэ техникэ ба түрүү технологи тухай залуу хүдэлмэришэдтэ заажа, харуулжа үгэнэ.

Инструментальщигуудай дунда уралан нарижуулагша болон ухаалан зохёогшодой хүдэлөөн улам үргэдхэгдэбэ. Тэдэнэй хүдэлмэриие коммунист М. Шляхов хүтэлбэрилнэ.

Гэбэшье, инструментальщигуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үгы гэхын аргагүй. Тэдэ дутагдалнуудые усадхабал цех үшөө һайнаар ажаллаха байна. Илангаяа түсэб табилгада ехэ дутагдалнууд бии. Технологическа группа, техническэ шалгалтын таһагай хүдэлмэрилэгшэд хангалтагүйгөөр ажаллана. Партийна организаци технологуудай үүргые дээшэлүүлгэдэ тусгаар анхарал табиха ёһотой. Администрациин ажал-ябуулгые шалгаха эрхээ парторганизаци гүйсэд хэрэглэхэ зэргэтэй. Эдэ дутагдалнуудые усадхабал, ажалай бүтээсын улам дээшэлхэ байһаниинь элитэ.

М. Власьевский.

Парторганизациин секретариин тоосоон

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые «Победа» колхозой парторганизациин хэр зэргээр бэелүүлжэ байһан тухай партбюрогой секретарь нүхэр Соктоевой тоосоое партиин Закаменай айкомой бюро шагнаһан байна.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр зохёогдоһон хэмжээ-ябуулгануудаа тус артелиин гэшүүд муу бэшээр бэелүүлнэ. Колхоз һү һаалгаар һайн амжалта туйлаа. Парторганизациин үүсхэлээр эндэ нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ бүридэһэн гүүртэ эмхидхэгдэһэн байна. Тус гүүртын малай байха типовой байра баригдаһан ба тэрээн соонь дүүжэн харгы татагдаһан, электрын гэрэл оруулагдаһан байна. Энэ гүүртэдэ ажаллахаар эрхим һаалишад табигданхай. Малай харууһа болон эдеэлүүлгые һайжаруулха зорилгоор зохихо хэмжээ абтанхай.

Гэхэ зуура, КПСС-эй айкомой бюро тус парторганизациин хүдэлмэридэхи горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлбэ. Парторганизациин бюро коммунистнуудаа колхозно үйлэдбэриин шухала участогуудаар зүбөөр хубаарнилан табижа үшөө шадаагүй. Малажал дээрэ үсөөн коммунистнууд ажаллана. Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ болон культурна гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Партиин айкомой бюро КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулхыень тус парторганизациие, тэрэнэй секретарь нүхэр Соктоевые уялгалба.

Һаалишан Долгор Базарова

Һаалишан Долгор Базарова мал харууһалгаар ехэ дүй дүршэлтэй, шадамар бэрхэ малшан гэжэ Яруунын аймаг дотор мэдээжэ болонхой. Нүхэр Базарова колхозойнгоо ниитын малажалда арба гаран жэлэй туршада хүдэлмэрилхэ зуураа, горьтой амжалтануудые туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө мянга шахуу литр һү һааһан байна. Мүнөө малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ тухай партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй тогтоолые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ оролсоод, Долгор Базарова оролдосотойгоор ажаллана. Мүнөө 14 үнеэ һайнаар ондо оруулаад, түлнүүдыень хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна.

Һаяхан Долгор Базарова һү ехээр һаадаг болоһонойнгоо түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Эрхим һаалишан үнгэрэгшэ 7 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 955 литр һү һаагаад, ажахын жэлэй дүүрэтэр хамта дээрээ 1500 литр һү һааха уялга абанхай.

—Үнеэдээ тэжээлээр гүйсэд хангажа, үдэр соогоо хэдэн дахин һаабал һаалишан бүхэн иимэ амжалта туйлажа шадаха байна. Манай колхоз 1960 ондо үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һаадаг болохоор харааланхай. Бидэнэр саашадаа улам һайнаар ажаллаха, һү һаалгаар колхозойнгоо хараалһан энэ түсэбые дүүргэхэ аргатайбди,—гэжэ эрхим һаалишан Долгор Базарова мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Долгор Базарова.

Ц. Дандаровай фото-текст.

Үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааба

1952 оной намар...Комсомолка Лида Бадмаева Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэдэ һаалишаар хүдэлхэеэ түрүүшынхеэ ерэбэ. «Һаалишан боложо шадаха гээшэ гүб»—гэжэ тэрэ бэеэ туршажа үзөө һэн. Түрүүшын үдэрһөө эхилэн, тэрэнэй хүдэлмэридэ нилээд бэрхэшээл нэгэтэ бэшэ тохёолдобо. Тиибэшье, комсомолка басаган сухарингүй бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилөө бэлэй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо хоёр жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Жэл ерэхэ бүри тэрэнэй мэргэжэл шадабари улам арьбадаа. Туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй үшөө ехэ һү һаахын түлөө тэмсээ. Лида үдэр бүри шэнэ журналнуудые, газетэнүүдые уншадаг, республика дотороо болон Эхэ орон соогоо болоһон һонин материалнуудтай танилсажа, тэрэнээ һаалишадтаа хөөрэжэ үгэдэг байха юм. Лида Бадмаева үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2520 литр һү һаажа, үнэтэ шагналда хүртэһэн байна.

Мүнөө һаалишан Бадмаева 1954—1955 онуудай ажахын жэлэй үнгэрһэн долоон һарын туршада даажа байһан үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаагаад байна. Даалгагдаһан 12 үнеэдэйнь найманиинь тугалланхай.

Б. Халзанов.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ

Таня Ермоева Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан. Энэ хадаа бага наһанһаа эхилжэ малажал дээрэ хүдэлмэрилөө. 1945 ондо колхозойнь правлени болон партийна эхин организаци ажалда дуратай энэ малшан басагые бүри харюусалгатай ажалда һаалишан болгон табиһан байна. Арбаад жэлэй туршада һаалишаар хүдэлмэрилхэ зуураа, тэрэ нилээд дүй дүршэлтэй болоо. Һаалишан Таня һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар жэл бүхэндэ эрхим амжалта туйлажа, аймагайнгаа хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсадаг байха юм.

Нүхэр Ермоева энэ жэлдэ һү һаалгаар колхозойнгоо һаалишадай дундахи мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Майн 1-нэй мэдээгээр ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 521 литр һү һааба. Абаһан тугалнуудаа бултыень эхэһээнь һалгаажа түлжүүлһэн байна. Колхозой энэ эрхим һаалишан мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Тэрэ болбол фермын группкомсорг юм. Энэ хадаа һаалишадайнгаа дунда ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

Н. Загинаев.

СССР-эй, США-гэй, ВЕЛИКОБРИТАНИИН БА ФРАНЦИИН

Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөөн тушаа

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Великобританиин посол г-н У. Хэйтертэй, США-гэй Хэрэгүүдээр саг зуурын этигэмжэтэ г-н У. Уолмсли, Францийн Хэрэгүүдээр саг зуурын этигэмжэтэ г-н Ж. Ле Руа гэгшэдтэй майн 26-да уулзаад, США-гэй, Великобританиин, Франциин Правительствонуудай 1955 оной майн 10-най нотонуудта харюу болгон дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөөн тухай асуудалаар Советскэ Правительствын нотые тэдээндэ барюулаа.

Франциин Правительствын майн 10-най нотын текст ба Советскэ Правительствын майн 26-най харюугай нотын текст доро толилогдобо.

Франциин Правительствын 1955 оной майн 10-най ното

«Франциин Посольство хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствые хүндэлжэ байһанаа гэршэлхэ зуураа, доро дурсагдаһаниие мэдээсэхэ золтой байна:

Манай урда табигдажа байһан ехэ асуудалнуудые шиидхэхын тулада шэнээр хүсэл оролдолго гаргаха саг тулажа ерээ гэжэ Франциин, Холбоото Штадуудай ба Нэгэдэмэл Королевствын Правительствонууд тоолоно. Тиимэһээ маанадай хоорондо гарадаг арсалдаануудай шалтагаануудые зайсуулхын тулада мантай хамта оролдолго гаргахыень Советскэ Правительствые бидэнэр урилнабди.

Эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тулада саг ба тэсэбэри хэрэгтэй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Эдэ асуудалнууд яаралтайгаар, нэгэ зүблөөн дээрэ шиидхэгдэхэгүй болоно. Иигэжэ шиидхэхэ гэһэн ямаршье һэдэлгэ эдэ асуудалнуудые үнэхөөрөөл урагшатайгаар шиидхэхэ ябадалые имагтал удаарууджа болохо байгаа. Тиимэһээ эдэ асуудалнуудые хаража үзэхын тулада шэнэ арга метод хэрэглэбэл таатай байха һэн гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Эдэ асуудалнуудай орёо ба шухала байһан дээрэһээ тэдэниие хоёр шата дамжуулан хаража үзэхые бидэнэр дурадханабди. Манай боломжын ёһоор, һанамжанууд тухайгаа хөөрэлдэхын тулада Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй хабаадалгатайгаар Правительствонуудые Толгойлогшонорой зүблөө хэлгэһээ энээниие эхилбэл таарамжатай байха һэн. Правительствонуудые Толгойлогшонор удаан саг соо уулзалга хэхэ забда багатай байһан дээрэһээ дэлхэйн дээрэхи гол бэрхэшээлнүүдые хүсэдөөр шиидхэхэ талаар хэлсээ туйлаха зорилгонуудые өөһэдыңгөө үмэнэ табихагүй болоно. Гэбэшье, тэдэнэй зүблөөн хадаа дүүргэгдэхэнь шухала байһан тодорхой хүдэлмэриие бэелүүлхэ үндэһэ һуури табижа, тэрээндэ туһаламжа боложо үгэхэ байна.

Энээнэй тулада Правительствонуудые Толгойлогшонор хадаа шэнжэлэн үзэгдэхэ ёһотой асуудалнуудые тодорхойлон найруулха, эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тулада хэрэглэгдэхэ зэргэтэй арга методууд тухай үгээ ойлголсохо зорилго урдаа табижа болохо байгаа. Тиихэтэй хамта, Правительствонуудые Толгойлогшонорой зорилгоёо дүүргэлгэдэнь туһалхын тулада Правительствонуудые Толгойлогшонорой уулзахын урдаханууp, тэдэнэй уулзаха газарта Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй суглархые бидэнэр дурадханабди.

Энэ түрүүшын шата хадаа хэлсээнэй хоёрдохи шатада үндэһэ һуури табижа үгэхэ һэн. Хоёрдохи шатын үедэ асуудалнууд тодорхойгоор хаража үзэгдэхэ байна. Ямар органууд ба хабаадагшадай, ямар арга методээр эдэ асуудалнуудые хаража үзэхэ байһаниинь асуудалнуудай шэнжэ шанарһаа дулдыдаха болоно. Энэ хүдэлмэри хадаа Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөөнэй һүүлээр удаарууламгүй хэгдэхэ зэргэтэй болоно.

Иимэ гурим хэлсээнүүдтэ бэлэдхэлые ба тэдэниие үнгэргэлгые һайнаар эмхидхэлгэдэ туһалха, мүн шата дамжуулан үгээ ойлголсолго туйлаха аргатай болохын тулада яһала таатай байха һэн.

Энэ хүдэлмэриие удаарууламгүйгөөр эхилжэ, тэрэниие тэсэбэритэйгээр ба зоримгойгоор хэхэ гээшэ гол шухала зүйлынь болоно.

Маанадай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулгын урагшатай байхын тулада таатай һайн үндэһэ һуури гэжэ эдэ дурадхалнуудые Советскэ Правительствын хүлеэн абахыень бидэнэр хүсэхэ байнабди.

Иимэ программые шэнжэлэн үзэхын тулада Правительствонуудые Толгойлогшонорой уулзалга һаяар үнгэргэбэл таатай гэжэ бидэнэр шэнгеэр Советскэ Союзай тоолоод байгаа һаань, зүблөө үнгэргэхэ газар ба саг тухай асуудалые Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүд дипломатическа гү, али бусад ямаршье арганууудаар харилсан шиидхэжэ болохо һэн гэжэ бидэнэр бодомжолнобди.

Австрийска гүрэнэй договорые баталхын тулада Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй уулзалга Венэдэ болохоёо байна. Энэ уулзалга манай дурадхалые даб дээрэ зүбшэн хэлсэхэ арга боломжо олгохонь сохомтой байгаа.

Москва, 1955 оной майн 10».

Советскэ Правительствын 1955 оной майн 26-най ното

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хадаа Франциин Посольствые хүндэлжэ байһанаа гэршэлээд, Франциин, США-гэй, Англиин ба Советскэ Союзай Правительствонуудые толгойлогшонорой Зүблөө зарлаха тухай Посольствын майн 10-най нототой дашарамдуулан доро дурсагдаһаниие мэдээсэхэ золтой байна.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада ба гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые байгуулхадаа бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлгэдэ дурсагдаһан гүрэнүүдэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой зүблөөнэй туһалха байһые хараадаа абан, иимэ Зүблөө зарлалгада Советскэ Правительствын һайшаалтайгаар хандадаг байһаниинь мэдээжэ. Хамаатай бүхы талануудай үнэхөөрөөл оролдолго гаргаад байгаа һаа, уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулхын тулада шухала эрхэ байдал бии болголгодо гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай уулзалга туһалха һэн гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

Иимэ асуудалнуудые гуримшуулгада туһалхые хамаатай гүрэнүүдэй оролдоһон дээрэһээ Корейдэхи шуһа адхаралгада эсэс табиха, тэрэшэлэн национальна бэеэ даанхайгаар Индо-Хитадай арадуудай хүгжэхэ хуулита эрхые мэдэрэн, Индо-Хитадта дайн байлдаае зогсоохо арга олгогдоо. Тиигэжэ Дальна Востогой ба Зүүн-Урда Азиин райондо дайнай аюултай хоёр гуламта үгы болгогдоо гэжэ энээнтэй дашарамдуулан һануулбал таатай байна.

Европодохи эгээн шухала асуудалнуудай нэгые—Австриин хододоо нейтральна байлгые мэдэрэн Австрийска Гүрэнэй Договор тухай асуудал һүүлэй үедэ гуримшуулагдажа шадагдаа. Тиигэжэ, эб найрамдалые бэхижүүлхэ ба уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ горьтой нэмэри оруулагдаһан байна.

Эб найрамдалые хангалгада шэглүүлэгдэһэн хубилашагүй политикаяа хүтэлбэри болгон, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые тогтоохо бэе бэедээ этигэлсэлгэ бэхижүүлхые ба «хүйтэн дайе» зогсоохые эрмэлзэн Советскэ Правительство хадаа буу зэбсэг хорооохо, атомна зэбсэг хорихо ба шэнэ дайнай аюулые зайсуулха асуудалнуудаар өөрынгөө хараа бодолые майн 10-да тусгаар элишэлэн мэдүүлһэн байна. Эдэ асуудалнуудаар, хамагай түрүүндэ агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо, үгээ ойлголсолгын туйлагдаад байгаа һаа, мүнөө хэгдэжэ байһан яаралтайгаар зэбсэглэлгэдэ, тэрэ тоодо атомна ба водородно зэбсэгүүдые үйлэдбэрилгэдэ эсэс табиха, улам ургажа байһан сэрэгэй гаргашануудай хүндэ хүшэр даралтаһаа арадуудые сүлөөлхэ ба арадуудай амгалан тайбанаар ажабайха эрхэ байдал бии болгохо арга олгохо һэн.

Энээнтэй зохилдуулан, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй хабаадалгатайгаар дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой уулзалга һаяар үнгэргэхэ тушаа Франциин Правительствын, тэрэшэлэн США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудай дурадхалые зүбшөөжэ байһан тухайгаа Советскэ Правительство элишэлэн мэдүүлнэ.

Гэбэшье, Франциин Правительствын дурсагдаһан нотые Советскэ Правительствын абаһанай һүүлээр Америкын Холбоото Штадуудай хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хэһэн зарим мэдүүлгэнүүдтэ анхаралаа Советскэ Правительство хандуулангүй байжа шадахагүй юм.

США-гэй Правительство дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөө зарлахые зүбшөөһэн болобошье, тус Зүблөөндэ «хүсэ баримталан» хандаха юм гэжэ эдэ мэдүүлгэнүүд соонь заагдана. Тиигэжэ Зүблөөндэ болошогүй баалалта хэхые эрмэлзэжэ байһанаа харуулна бшуу. Советскэ Союзтай хэлсээнүүдые хэхэдээ гаргаһан иимэ һэдэлгэнүүдэйнь ямаршье үрэгүй байдагынь нэгэтэ бэшэ элирһэн болобошье, иимэ һанаашалганууд гарадаг байна.

США-гэй дурсагдаһан ажал-ябуулагшад хадаа өөһэдыңгөө арадуудай эрхэ сүлөөе болон бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байһан арадай демократиин оронууд тушаа элдэб эсын хардалганууд ба үһэрилтэнүүдые хэхэ зуураа, хэтэрхэдээ бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха шухала гэһэн мэдүүлгэнүүдые хэдэг болоһон байна бшуу. Теэд, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха гэһэн иимэ һэдэлгэнүүдэй Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин принципүүдтэ зохилдохогүй байһаниинь тон элитэ. Энэнь яаралтайгаар зэбсэглэлгэ саашадань бэелүүлхэ, «хүйтэн дайе» үргэлжэлүүлхэ, уласхоорондын түгшүүрилые улам ехээр хурсадуулха зорилго өөһэдыңгөө урда табидаг тусхай бүлэгүүдэй эзэрхэг түримхэй эрмэлзэлгэ болохо байһан туладаа буруушаагдаха зэргэтэй. Дүрбэн гүрэнэй Зүблөө зарлаха гэһэн үзэл бодолой хүндыень буурулха эрмэлзэлгэ гэхэһээ ондоогоор иимэ мэдүүлгэнүүдые сэгнэхэ аргагүй байна.

Тиимэ болохолоороо, США-гэй Правительство хадаа нэгэ талаһаа уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хаража үзэхын тулада дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой уулзалга эмхидхэхые дурадхана, нүгөө талаһаа дүрбэн гүрэнэй Зүблөөе буруу һүрэхэ ябадалда эртээнһээ хүргэхэ гэһэн тиимэ түсэбүүдые мүнөө табижа байна. Энээниие юугээр тайлбарилжа болохоб гэхэдэ, имагтал США-гэй Правительство хадаа мэдүүлгэнүүдые хэдэг болобошье, уласхоорондын шухала асуудалнуудые гуримшуулан шиидхэхые үнэндөө хүсэдэггүй байна гээшэ ха.

Иимэ байдалда, дүрбэн гүрэнэй Зүблөөн хадаа арадуудай хүсэхэ ёһоороол хүсэжэ байһан һайн үрэ дүндэ хүргэхэгүйһөө гадна, харин тад һөөргэ, энэ зүблөөе таһалдуулха гэжэ мүнөөнһөө хэгдэжэ байһан бэлэдхэл гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаануудые саашадань гүнзэгырүүлхэ, уласхоорондын оршон байдалые муудуулха байна.

США-гэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай дээрэ дурсагдаһан мэдүүлгэнүүд уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулха зорилгоор дүрбэн гүрэнэй Зүблөө үнгэргэхын тулада таарамжатай эрхэ байдал бии болголгодо туһалха гэжэ Французска Правительство мүн лэ хэлэжэ шадахагүй бэзэ гэжэ Советскэ Правительство багсаана.

Советскэ Правительство хадаа урда тээнь нэгэтэ бэшэ мэдүүлһэнэйнгээ ёһоор, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулга, гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлгэ—дүрбэн гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөөнэй зорилго болоно гэжэ тоолоно. Хамаатай бүхы гүрэнүүдэй бултадаа энээниие хүсөөд байгаа һаань, иимэ зорилго туйлагдажа болохо байна. Имагтал энэ ушарта Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөөн һайн үрэ дүн үгэжэ болохо байна.

Зүблөөн дээрэ хаража үзэгдэхэ ёһотой асуудалнууд тухай хэлэхэ болоо һаа, дээрэ дурсагдаһаниие хараадаа абан, Правительствонуудые Толгойлогшонор хэлсэхэ асуудалнуудые өөһэдөө тодолон оложо, тэрэшэлэн, тэдэниие гуримшуулха замые тодорхойлжо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдтэ зохихо заабаринуудые үгэжэ болохо байна.

Советскэ Правительство хадаа Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөө зарлаха эгээн лэ таарамжатай газар Вена город болоно гэжэ тоолоно. Энэ хадаа Австриин Федеральна Канцлер Ю. Раабай уряалтай тэрэшэлэн зохилдохо байна.

Советскэ Правительство хадаа Правительствонуудые Толгойлогшонорой Зүблөө зарлаха саг тухай асуудалые нэмэжэ зүбшэхэ хэрэгтэй гэжэ тоолоно.

Советскэ Правительствын байһан иимэ нотонууд, тэрэшэлэн США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудта эльгээгдээ.

Москва, 1955 оной майн 26».

АЖАГЛАЛТА: Франциин Правительствода эльгээгдэһэн ното соо[...] тэрэшэлэн Великобританиин Правительствода эльгээгдэһэн ното соо[...] доро дурсагдаһан абзац США-гэй Правительствода эльгээгдэһэн но[то] соо үгы юм:

США-гэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай дээрэ дурсагдаһан мэдүүлгэнүүд «Уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулха зорилгоор дүрбэн гүрэнэй Зүблөө үнгэргэхын тулада таарамжатай эрхэ байдал бии болголгодо туһалха юм гэжэ Французска Правительство мүн лэ хэлэжэ шадахагүй бэзэ гэжэ Советскэ Правительство багсаана».

Г-н Ж. Ле Руа, тэрэшэлэн г-н Хэйтер ба г-н У. Уолмсли гэгшэд Советскэ Правительствын нотые өөһэдыңгөө Правительствонуудта дары дамжуулан үгэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Заочно һуралсалда анхаралаа табиха

Манай ороной ажалшад хүдэлмэрһөө таһарангүй заочноор һуража, ээдэ мэргэжэлтэй болохо бүхы арга оломжотой. Заочноор һуража, институт дүүргэһэн хүдэлмэришэд болон албахаагшадай тоо жэл бүри ошорно. Мүн манай городой дээдэ һургуулинуудай, тусхай дунда һургуулинуудай дэргэдэ заочно отделенинүүд бии. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор энэ жэлдэ Улан-Удэ городто Бүхэсоюзна заочно-политехническэ институдай һуралсалай консультационно пункт нээгдэһэн байгаа. Тус институт элдэб мэргэжэлтэй инженернүүдые бэлэдхэдэг ороной техническэ дээдэ һургуулинууд соо эгээл томо институт болоно. Бүхэсоюзна заочно-политехническэ институт 9 факультедтэй, эдэ факультедүүд 57 ондоо мэргэжэлээр инженернүүдые бэлэдхэжэ гаргадаг юм.

Республикын промышленна предприятинуудай хэды олон инженернүүд, заводуудай таһагууд болон цехүүдэй начальнигууд, технигүүд, мэргэжэл ехэтэй хүдэлмэришэд тус институтда заочноор һуралсана. Тэрэндэ һуралсалай һайн услови байгуулагданхай. Һуралсалай консультационно пунктда недели бүри 2—3 лекци уншагдана, тоо бодолгын талаар практическа занятинууд, лабораторно хүдэлмэри болон консультацинууд эмхидхэгдэнхэй. Студент бүхэн һуралсалай хэрэгсэлнүүдээр, методическа заабаряар, уншагшадай лекцинүүдээр хангагдана. Гадна, город соо ажалладаг науканuудай кандидадууд, педагогическа, зооветеринарна институдуудай, техникумүүдэй доцентнүүд болон багшанар тус пунктын студентнэртэ лекцинүүдые уншана.

Нёдондо иимэ пунктын эмхидхэгдээгүй дээрэһээ заочно һуралсал хожомдожо эхилһэн байна. Гэбэшье, олон студентнэр үбэлэй экзаменуудые амжалтатайгаар үгэһэн юм. Жэшээлхэдэ, Н. А. Харченко, Б. С. Бутин, А. В. Ряхин, В. Н. Щербаков, Г. Клынин ба бусад экзаменуудаа һайн сэгнэлтэтэйгээр үгэжэ, лабораторно хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна.

Зарим заводууд ба промышленна бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд заочноор һуража байһан хүдэлмэришэдтөө һуралсалай һайн услови байгуулна, зохихо туһаламжа үзүүлнэ, нэгэ халаанай ажалда ябуулна. Гэбэшье, паровозо-вагонно, механизированнэ шэлэй заводуудай хүтэлбэрилэгшэд заочноор һурагшадта зохихо анхарал хандуулнагүй. Тиимэһээ шэлэй заводһоо институтда һураха гэжэ орoһон 9 хүнһөө 6-ниинь һурахаяа болишоо.

Мүнөө Бүхэсоюзна политехническэ институт Улан-Удэ городтохи һуралсалай консультационно пунктаар дамжуулан студентнэрые абажа байна. Һуралсалай энэ жэлдэ дээдэ һургуулинуудта студентнэрые абаха шэнэ гурим бэелүүлэгдэхэ юм. Тиимэһээ тус институтда заочноор һураха студентнэрые абалгада ехэ анхарал хандуулха шухала.

Б. Петушкин, Улан-Удын һуралсалай консультационно пунктые даагша.

Нүхэр А. Н. Ламухина Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артельдэ малгай оёдог мастераар үнишэй хүдэлмэрилдэг, ажалай үндэр бүтээсэ ходоо туйладаг юм. Мүнөө нүхэр Ламухина халаан бүри 1,5 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Ламухина кепи малгайнуудые оёжо байна.

А. Антоновэй фото.

„...Район ошохо аргамнай олдоогүй"

Энэ үедэ манай республикын колхознигууд, КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхын тула хабарай тарилга дээрэ шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Эндэ хүдэлмэрилжэ байгаашадые Заиграйн аймагай аймпотребсоюзай Дабаатын сельпо эд бараагаар, эдеэ хоолой шухала зүйлнүүдээр муугаар хангана.

Хабарай тарилгын эхилһэн аяар тэрэ сагһаа хойшо тус сельпо «Улаан-Эрхирик» колхозой поли дээрэ ажаллажа байгаа колхознигуудые, МТС-эй механизаторнуудые эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангахын тула нэгэшье удаа нүүдэл наймаа эмхидхээгүй байһаар. Сельпогой хүтэлбэрилэгшэд — түрүүлэгшэ Б. С. Самаганов, худалдаа наймаае эрхилэгшэ М. С. Тюменцев гэгшэд нүүдэл наймаанай ямар ехэ удхашанартайе мэдэнэгүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Тэдэнэр колхознигуудай эрилтэдэ хойрогоор хандана. Ядахын сагта энэ II-дохи кварталай худалдаа наймаанай түсэбүүдые мүнөө болотор магазинуудтаа үгөөдүй.

«Улаан-Эрхирик» колхозой центр дээрэ хүдэлмэрилдэг тус сельпогой 1-дэхи магазинда апрель һараһаа хойшо нэгэшье дахин эд бараан асарагдаагүй. Апрель һарада асарагдаһан юумэнүүд гэхэдэ: 70 килограмм загаһан, хэдэн хайрсаг архи, пивэ болоно. Харин сахар, кондитерскэ зүйлнүүд болон колбаса гэхэ мэтэнүүд шэнэ жэлһээ хойшо асарагдаагүй шахуу.

—Би энэ магазинда наймаалагшаар 1952 онһоо ажаллажа байнаб. Урда жэлнүүдтэ эд бараан болон эдеэ хоолой зүйлнүүд, ажахын хэрэгсэлнүүд таһалгаряагүй асарагдажа байдаг һэн. Харин мүнөө жэл сельпогоймнай ноёд «машина үгыбди, район ошохо аргамнай олдоогүй» гэхэ мэтын шалтаг баряад, юумэ асархань ехэл хашан болошоо. Мүн апрелиин нэгэнһээ түсэбгүйгөөр ажаллажа байнаб. «Түсэб шэнээр табихабди. Хубилалта хэхэбди» гэжэ хэлээд, «хубилалтаяа» мүнөөшье хүрэтэр хэжэ байһаар. Түсэбэй хэдышье процент дүүргэһэниинь мэдэгдэнэгүй. Апрель һарада 80 шахуу мянган түхэригэй юумэ наймаалааб, тэдэнэйм ехэнхи архи,—гэжэ наймаалагша Татьяна Немерова хөөрэнэ.

Сельпогой хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэридөө иимэ албан хойрогоор хандажа байхада, Заиграйн аймпотребсоюз тус сельпогой хүдэлмэриие һайжаруулха талаар ёһотой хэмжээ абанагүй. Тэрэнэй хүдэлмэриие ойрын сагта һайжаруулжа, колхознигууд болон механизаторнуудай эрилтые гүйсэд хангаха ёһотой.

Р. Жигжитов.

Культурна эрилтэ хангагданагүй

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз Яруунын аймагай томо колхозуудай нэгэниинь юм. Тус колхоздо культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд болохо клуб, библиотекэ, культбазанууд бии юм. Теэд, культурно-гэгээрэлэй эдэ эмхи зургаанууд муугаар хүдэлмэрилнэ, ажалшадай культурна эрилтые дүүргэнэгүй.

Анхандаа тус колхоздо сад таригдаһан байгаа. Садаа һайнаар харууһалжа шадаагүй дээрэһээнь таригдаһан модонууд ургаагүй юм. Мүнөө садай хашаа хорёонууд унашанхай, тэндэ хони ямаанууд ородог. Садай зүүн урда углуугай клуб газааһаань харахада яһала гэмгүй аад, досоонь ороходо эмхи гуримгүй: ханынь штукатура зарим газартаа түгдэржэ унашанхай, культурна хэрэгсэлнүүд байдаггүй.

Мүнөө клуб библиотекэ хоёр ходо хаалтатай байдаг. Энэ клубта духовой оркестрын кружок хүдэлдэг байһан юм. Теэд мүнөө оркестрын абяан огто дуулданагүй. Колхозой правлениин хүтэлбэрилэгшэд оркестртэ наадажа һургаха хүн үгы гээд, тэрэнээ холо суургалжархинхай. Клубай дэргэдэ нэгэшье кружок хүдэлмэрилнэгүй.

Тус колхоз залуушуулаар яһала олон. Тэдэнэр клубтаа ерэжэ сагаа культурнаар үнгэргэхэ, сэнгэхэ гэжэ хүсэдэг. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Банзарон, партийна организациин секретарь нүхэр Цыренов ажалшадай культурна эрилтэдэ хойрогоор хандана. Эндэ лекци, элидхэл уншагданагүй, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Мүн кинофильмнүүд хаа яа асарагдана.

Малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Холын бригада, гүүртэнүүдтэ почто хожомдуулагдажа хүргэгдэнэ.

Тус колхозойхид политическэ, научна элдэб темэнүүдээр лекци болон элидхэлнүүдые шагнаха гэжэ хүсэнэ. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай культурна эрилтэдэ зохихо анхарал хандуулха ёһотой.

Ц. Дымчиков.

Манай колхоздо фельдшер хэрэгтэй

Закаменай аймагай Хамниин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй 40 гаран процентнь Хуртагэжэ нютагта ажаһуудаг юм. Эд тэндэхи ажалшадта медицинэ туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Медпунктнь 1954 онһоо хойшо тусхай мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшын үгы дээрэһээ хаалтатай байна.

Тиимэһээ эндэхи колхознигууд үбгэлхэдөө 6 километрын газарта байһан Хамниин медпункт ошохо баатай болодог. Теэд тэндэ ошоходонь Хамниин медпунктые даагша «би Хуртага нютагаархинине эмшэлхэ эрхэмни үгы, үбгэн наһатай болооб, тэрэндэ ондоо тээһээ хүниие эмшэлхэ тиимэ түлөө үлүү түлэдэггүй юм, харин һайн дураараа бага зэргэ туһаламжа үзүүлнэ гээшэб» гэжэ харюусадаг.

Энэ ушарһаа хуртагынхид 3—4 километрын газарта ошожо, харгын дундада һуужа аяар аймагай центр ошохо баатай болоно. Илангаяа бага үхибүүдтэ, хүндөөр үбшэлһэн хүнүүдтэ ехэ бэрхэшээл тохёолдоно. Тэрээн бүри мори унаа ч олдодоггүй байна.

Хүдөө нютагуудай хүн зоной бэе элүүр энхэ байдал тушаа анхарал хандуулжа, медицинскэ пунктнүүдээ мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшөөр хангахын тула Закаменай аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй элүүрые хамгаалгын таһаг зохихо хэмжээнүүдые абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

П. Буянтуев, колхозник.

Сад хэзээ хашаалагдаха юм?

Хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын тула тэдэниие ногооруулха, элдэб янзын модонуудые тариха хэрэгтэй. Колхозоо болбосон түхэлтэй болгохын тула Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд сад таринхай, тэрэнь мүнөө гоё һайхан сад болон ургажа байна.

Энэ сад соо клуб, волейбольно талмай, турнир бии. Колхозой залуушуул үдэшэниинь садтаа олоороо ерэжэ, волейболоор наадана, сүлөөтэй сагаа хүхюунээр үнгэргэнэ.

Мүнөө энэ сад хорёо үгы байна. Урдань баригдаһан хашаань хуушаржа, зариманиинь һандаршанхай хэбтэнэ. Тиимэһээ сад соо хони ямаад орожо бэлшэдэг болоо.

Мүн сад уһалагданагүй, энээниие уһалхын тула үнн хада канава малтагдаһан юм. Теэд эдэ канава сэбэрлэгдэнэгүй, уһан табигданагүй.

Хамтынгаа суглаан дээрэ садаа хашаалха тухай тогтоол эндэхи колхознигууд гаргаа һэн. Энэ тогтоолые хэрэг дээрэнь дүүргэхэ тушаа колхозой хүтэлбэрилэгшэд юушье хэнэгүй.

Д. Санданов.

Кружогуудай хүдэлмэриие һайжаруулха

Үнгэрһэн 1954 оной . һүүл багта Хэжэнгэ тосхоной олон хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад, һургуулиин һурагшад буудалгын, мото, радио кружогуудта хабаадалсахые хүсэжэ, ДОСААФ-эй гэшүүд болоһон байгаа.

Теэд, арми, авиаци болон флодто туһалха һайндуранай обществын Хэжэнгын аймагай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеевэй ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг дээрэһээ кружогуудайнь хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Радио-кружогынь февраль һара соо 2—3 заняти үнгэргөөд лэ хүдэлмэрээ зогсоожорхёо. Мото-кружогынь март һара соо нэгэ бага хүдэлмэрилһэн болоод, мүн лэ болишоо. Мэргэн буудалгын кружогые хүтэлбэрилхэ хүн мүнөө хүрэтэр олдоногүй. Нэгэшье хүн гэшүүндэ шэнээр абтанагүй.

Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев кружогуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, энэ обществодо шэнэ гэшүүдые абаха тушаа һаналаа табинагүй.

М. Гылыков.

Шэнэ дуунууд, шүлэгүүд хэрэгтэй

Олонациональна советскэ арадуудай культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ партиин, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргаһанай ашаар бурят-монгол арадай удхаараа социалистическэ, формоороо национальна культура улам хүгжэжэ байна. Гэхэтэй хамта, республикын хүдөө тосхонуудта бурят хэлэн дээрэ номууд үшөөл хомор байна. Бурят-Монголой уранзохёолшодой номууд хүдөөгэй магазинуудта үсөөн, библиотекэнүүдтэшье хомор байдаг.

Дэлхэйн литературын классигуудай, советскэ уранзохёолшодой номууд бурят хэлэн дээрэ үсөөнөөр хэблэгдэнэ. Ород хэлэн дээрэ дуулагдадаг шэнэ шэнэ дуунуудые бурят хэлэн дээрэ сборник болгон хэблэн гаргаа һаа һайшаалтай һэн. Мүн республикын уранзохёолшодой, композиторнуудай зохёоһон, мүнөө үеын һайхан байдалые магтаһан дуунууд болон хүгжэм хомор. Сэдьхэл хүдэлгэмэ шэнэ дуунуудые, шүлэгүүдые, советскэ хүнүүдэй шэн габьяата ажал харуулһан зохёолнуудые байгуулхыень республикынгаа уранзохёолшодһоо, композиторнуудһаа эринэбди. Иимэ зохёолнуудые саг соонь хэблэн гаргажа байхыень номой хэблэлдэ ба «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ найданабди.

Б. Бадмаев.

Хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд наймаалагданагүй

Кяхтын аймагай магазинуудта хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд тон хомор. Кяхта городой магазинуудта ганса мандолина байдаг. Хүдөөгэй магазинуудта мандолинашье үгы.

Наймаанда баян, гармони, хуур, лимбэ гэхэ мэтын хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд оройдоо байдаггүй. Колхознигууд лимбэ, хуураар наадаха ехэ дуратай. Тиимэһээ хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдые ходо бэдэржэ ябадаг.

Эдэ хэрэгсэлнүүдые хүдөө нютагуудтахи магазинуудта асаржа наймаалхыень худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

И. Цыдыпов.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ"

Закаменай МТС-эй дэргэдэхи магазин хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, магазин соо эмхи гуримгүй, ариг сэбэр сахигданагүй, магазинай наймаалагша нүхэр Гырылова худалдан абагшадта шэрүүнээр хандана, мүн эндэхи столово муугаар ажаллана гэжэ манай газетын апрелиин 19-нэй номерто дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон бэшэг соо хэлэгдээ һэн.

Заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодоржо, магазинай наймаалагша нүхэр Гырыловада, столовые даагша нүхэр Балдунниковада Михайловска сельпогой правлени шанга һануулга хэбэ, мүнөө магазин ба столово эмхи гуримтай болгогдоо гэжэ манай редакцида Закаменай аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Раднаев мэдээсэбэ.

Нүүдэл наймаан эмхидхэгдэбэ

Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска сельпогой хүдэлмэришэд малажалай фермэ болон гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа абаашанагүй гэһэн бэшэг манай газетын апрелиин 29-нэй номерто толилогдоһон юм.

Манай редакцида Мухаршэбэрэй аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ширимовэй мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб байба. Тус бэшэг Октябрьска сельпогой хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, малшадые, таряанажалай хүдэлмэришэдые болон механизаторнуудые шухала эд бараагаар хангахын тулада нүүдэл наймаа эмхидхэгдэбэ.

„Культбаза малшадай байра болгогдошоо"

Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо культбаза түхеэрэгдэһэн аад, тэрэнэй гэр малшадай байра болгогдошоо, малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй, лекци, элидхэл уншагданагүй гэһэн бэшэг дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон юм.

Энэ бэшэг тус колхозой партийна эхин организациин бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, культбазын хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ абтаба гэжэ манай редакцида Баргажанай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шагдуров мэдээсэбэ.

Кино һайнаар харуулдаг болохо

(Ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

«Манай хүдөөгэй клубта 1953 ондо стационарна киноустановко тодхогдоо юм. Мүнөө неделидээ гурба дахин кинофильм харуулагдана. Эндэ 400 гаран хүн сугларжа кино харана. Теэд, тэдэнэр культурнаар амархын орондо ехэ эсэжэ бусана. Юуб гэхэдэ, эндэ кино муугаар харуулагдана. Киномеханик Ингельдеев, моторист Хихаев гэгшэд кинокартина ехэ орой, үдэшын 11—12 часта харуулжа эхилээд, ехэ түргэнөөр гаргаха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ кинокартинын удхые зарим хүнүүд һайнаар ойлгожо үрдинэгүй. Заримдаа моторынь эбдэржэ, кинокартина хүсэд харуулагданагүй. Моторист Хихаев аппарадтаа хайша хэрэгээр хандана, тэрэнээ саг соонь шалгажа, хэрэгтэй заһабари хэнэгүй. Мүн энэ клубта хүүгэдэй кинофильм огто харуулагданагүй» гэжэ манай редакцида Түнхэнэй аймагай Жэмчүгэй сомоной «Путь Ленина» колхозһоо нүхэд **И. Аюшеев, С. Аюшеев** гэгшэд мэдээсэнэ.

Иимэрхүү удхатай бэшэгүүд манай редакцида олоор абтана. Кино харуулгые һайжаруулха, шэнэ шэнэ кинофильмнүүдые саг соонь харуулха эрилтэ ажалшад өөһэдынгөө бэшэгүүд соо табина. Манай редакцида ерэһэн үшөө хэды бэшэгүүдые хаража үзэе.

Хэжэнгын аймагай Культурын байшанда кинокартинын муугаар харуулагдадаг тухай нүхэд **Аяндуев, Бадмаин** гэгшэд мэдээсэнэ. Кино бүдэхи муугаар табигдана, абяаень һайнаар ойлгохын аргагүй байдаг. Лентын таһарха, моторой эбдэрхэ, частьнуудынь һэлгэхэ гү, али заримыень оройдоо харуулхагүй ушарнууд али олон үзэгдэнэ. Мүн кино гараха сагһаа заримдаа хожомдожо, заримдаа түрүүн эхилшэдэг байна. Гадна, тус байшан соо эмхи гуримгүй, стулнууд дутана. Бии байгаа стулнуудта тэдэнэй ряд ба һууриень зааһан номернууд харагдахаа болишонхой, олон стулнууд эбдэршэнхэй. Тиимэһээ түрүүн ерэһэн хүнүүд һууринуудые эзэлдэг, һүүлдэ ерэгшэд хүл дээрээ байжа кино хараха баатай болоно. Олон хүн стулнуудые гэртэһээ асарна. Мүн һайн һууринуудые эзэлхэ гэжэ түрсэлдөөн болодог. Иимэ эмхи гуримгүй байдалые усадхаха тушаа Культурын байшангые даагша нүхэр Нимаев һаналаа табинагүй.

Мүн тус аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи бригадын колхознигуудта кино үнинэй харуулагданагүй. Юуб гэхэдэ, киномеханигууд кино асархадаа гансал колхозой центр дээрэ табяад бусашадаг юм. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд, малшад һарадаа нэгэ—хоёршье дахин кино хаража байхые ехэ хүсэнэ гэжэ селькор **Б. Дандаров** бэшэнэ.

Манай редакцида нүхэр **Бармитовай** мэдээсэһэнэй ёһоор, Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо кино саг соогоо асарагданагүй. Кино харахын тула эндэхи ажалшад аймагай центр гү, али Окино-Ключи тосхон ошохо баатай болоно. Мүн хүдөө ажахы тухай киножурналнууд хүдөөгэй ажалшадта огто харуулагданагүй. Заганай сомоной «Коммунизм» колхозой 3-дахи бригадын колхознигууд энэ жэлэй март һараһаа хойшо мүнөө хүрэтэр кино нэгэшье хараагүй байһаар. Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагай киномеханигууд энэ бригадые алад гараад ябашадаг заншалтай. «Юундэ манай бригадада ерэнэгүйбта» гэжэ асуухада «Танай эндэ хүн зон үсөөн сугларцаг, тиимэһээ олзо багатай» гэжэ харюусадаг. Холын һуурин газарнуудай ажаһуугшад иимэ шалтагаанһаа кино харахаяа болибо гээшэ гүбди гэжэ асууна.

Мүн «олзо багаар сугларна» гэһэн шалтаг барижа, Торинн аймагай культурын таһагай нүүдэл киногой механигууд Алцак тосхондо ерэнэгүй. Тус тосхоной ажалшад энэ оной эхинһээ хойшо оройдоо кино хараагүй гэжэ нүхэр **Тудинов** мэдээсэнэ.

«Үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильмнүүд асарагданагүй» гэһэн гаршагтай бэшэг соо нүхэр **Дондокова** иигэжэ хөөрэнэ: Аргада тосхон Курумканай аймагай эгээл томо тосхонуудай нэгэн юм. Эндэ дунда һургуули, хүдөөгэй больница, библиотекэ болон бусад эмхи зургаанууд бии, нилээд олон ажалшад ажаһууна. Эндэхи клубта кино саг соогоо харуулагдана. Зүгөөр, аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһаг эдир харагшад тухай анхаралаа хандуулнагүй. Һүүлэй хэдэн һарын туршада тус тосхондо хүүгэдтэ зорюулагдаһан нэгэшье кинокартина асарагдаагүй. Аймагай культурын таһагайхид үхибүүдтэ хэзээ анхаралаа хандуулха юм?

Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан-Шулуута» колхозой 3-дахи бригадын ажалшадта кино саг соогоо харуулагданагүй. 2—3 һарын туршада арайшье гэжэ нүүдэл кино нэгэ удаа ерэдэг юм. Теэд үнн хүлеэгдэһэн кино ехэ муугаар харуулагдадаг. Картинын эхилхэтэй сасуу лентэнь таһардаг, абяаниинь ойлгосогүй байдаг, моторынь унтаршадаг юм. Кино хараха гэһэн ажалшадай хүсэл хангагданагүй. Тиимэһээ эндэхи ажалшад кино харахын тула заримдаа 10 километртэ байһан ондоо тосхондо ошохо баатай болоно.

Манай редакцида Яруунын аймагһаа нүхэр **Остроглазов** иигэжэ бэшэнэ: «Кинопрокадай» Бурят-Монголой конторын зүгһөө республикын киноустановконуудта гаргагдаха шэнэ фильмнүүд тухай «Бурят-Монгольская правда» газетэдэ толилогдодог. Теэд, тиимэ олон шэнэ, һонирхолтой картинанууд манай эндэ асарагданагүй. Эгэтын МТС-эй ажалшад үдэшэниинь һонирхолтой кинокартина хаража, сагаа культурнаар үнгэргэхэ гэжэ хүсэнэ. Теэд тэдэнэй энэ эрилтэ дүүргэгдэнэгүй. Ходо хуушан, ажалшадай хэдэн дахин хараһан фильмнүүд асарагдана. Мүн һарадаа нэгэ—хоёр дахин асарагдаһан кино ехэ муугаар харуулагдана.

Зарим газарта кино харуулга һайжаруулагдаадүй, энэ хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд бии байһаар гэжэ ажалшад эдэ ба бусад бэшэгүүд гэршэлнэ. Шэнэ шэнэ фильмнүүдые саг соогоо хараха гэһэн эрилтэ ажалшад табина. Тэдэнэй иимэ эрилтэ хүсэд дүүргэгдэхэ ёһотой. Тиимэһээ аймагуудай культурын таһагуудай киномеханигууд хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа дары усадхаха, ажалшадай эрилтые һайнаар хангаха гэжэ оролдохо уялгатай.

Культурын таһагуудые даагшанар, аймсоведэй гүйсэдкомууд ба партиин айкомууд аймаг доторoo кино харуулгые һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ абаха, киномеханигуудай хүдэлмэриие хинажа байха ёһотой.

Тобшо дохёонууд

Эд бараан хомор. Хэжэнгын аймагай Чесанын МТС-эй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи магазинудта эд бараан хомор байдаг. Эндэ хол хубсаһан, һайн мебель оройдоо харагданагүй. Гадна, элдэб янзын эдхэ ходо таһалдана. Ниидхэ асарагдахадаа нэгэл лэ номерой шахуу байдаг.

А. Бадмаев.

Уялгадаа муугаар хандана. Ажалшадта медицинскэ туһаламжа саг соонь үзүүлхэ гээшэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй нангин уялга юм. Гэбэшье, Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Шулуутай» колхозой дэргэдэхи медпунктые даагша Брянская уялгадаа муугаар хандана, колхозой бригадануудаар ябанагүй. Мүн медпунктда элдэб янзын эм хомор. Нүхэр Брянская медицинскэ темээр лекцинүүдые уншанагүй.

Д. Самбуев.

Ажалшадта шэрүүнээр хандана. ...ын аймагай Үшөөтэйн сельпогой центральна магазинай наймаалагша Цыдыпова худалдан абагшадта шэрүүнээр хандана. Гадна, наймаалагша Цыдыпова худалдаа наймаа гурим эбдэжэ, һайн эд бараанай эдэ өөрынгөө танилнуудта хубаажа үгэнэ. Энээн тухай гомдол пайшуудай зүгһөө оробошье, хэмжээ абанагүй.

К. Доржиев.

Советскэ правительственнэ делегаци Белградта ерэбэ

БЕЛГРАД, майн 26. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Гэшүүн ба КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев (делегацине толгойлогшо), СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн ба «Правда» газетын главна редактор Д. Т. Шепилов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко ба СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо П. Н. Кумыкин гэгшэдһээ бүридэһэн Советскэ правительственнэ делегаци мүнөөдэр дундаевропейскэ сагаар 17 часта Белградта ерээ.

Югославиин президент Иосип Броз-Тито, Югославска правительствын гэшүүд ба Югославска скупщиныи депутадууд, СССР-һээ Югославида байдаг посол В. А. Вальков, советскэ посольствын бүхы состав Земунска аэродром дээрэ делегацие угтаа.

СССР-эй делегацине толгойлогшо Н. С. Хрущев аэродром дээрэ микрофоной үмэнэ мэдүүлгэ хээ.

Югославска ба советскэ тугуудаар шэмэглэгдэһэн үйлсэнүүдээр Дединьедэ тэдэнэй зоролуулагдан үгтэһэн ордон тээшэ делегаци ошоо.

Аэродромһоо Дединьедэхи ордон тээшэ ошоһон үйлсэнүүдтэ олоороо суглараад байһан югославска столицын хүн зон советскэ делегацине халуунаар амаршалаа.

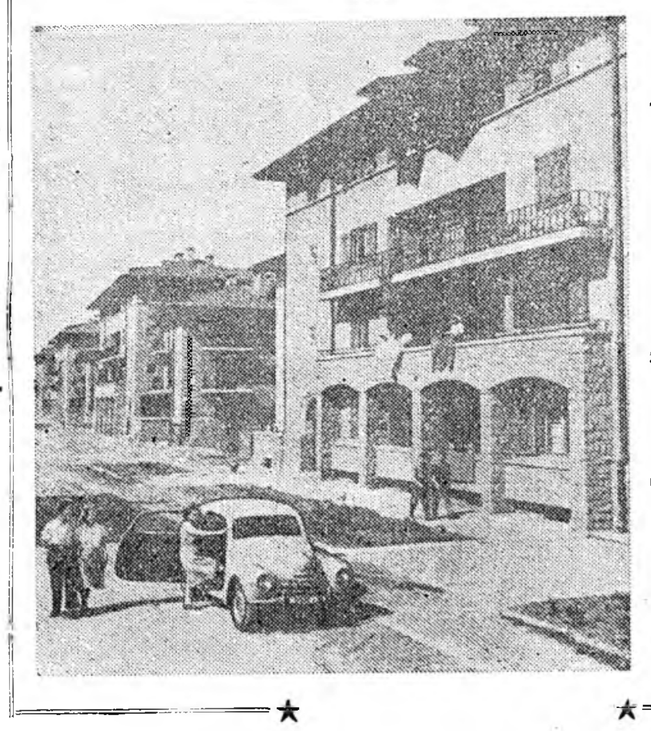

Румынска Арадай Республика. Бухарестын Гривицэ гэжэ кварталда түмэрзамшад байдаг юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ байрын олон гэрнүүд, хүүгэдэй яслинууд ба садуд, культурна эмхи зургаанууд, стадион эндэ баригдаа. Гривицэ үйлсэ хадаа Румыниин столицын эгээн ехэ үйлсэнүүдэй нэгэн болоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гривицэ кварталай байрын шэнэ гэрнүүд.

Румынска хэблэлэй агентствын фото.

КНР-дэ модо тарина

ПЕКИН, майн 26. (ТАСС). Халуун һалхин ба элһэнһээ үрэжэл ехэтэ тараалангай газарые хамгаалхын тулада арадай засагай тогтоһонһоо хойшо Хитадта ехэ талмайда модон таригдаһан байна. Тусхайлбал, Зүүн-Хойто Хитадта Ляодунһаа Хинган хүрэтэр мянга гаран километр утатай поли хамгаалха зурууд ой модон таригдаа. Хэбэй ба Хэнань провинцинуудта зурууд ойнууд мүн лэ таригдаа. Ганьсу, Синьцзян, Шэньси, Шаньси болон ороной бусад районуудта шугы, модон баһал таригдажа байнхай. Модо тарихаүүдэлмэри Хитадта жэлһээ жэлдэ үргэдхэгдэнэ. 1953 ондо тариһан модонуудай талмай 1110 мянган гектар болодог байгаа.

«Жэньминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор гансахан лэ мүнөө хабар Хитадта 815 мянган гектар талмай дээрэ модон таригдаха юм.

Албанида хүдөө ажахын шэнэ кооперативууд байгуулагдана

ТИРАНА, майн 26. (ТАСС). Албаниин хүдөө ажахын министерствын мэдээсэһэнэй ёһоор һүүлэй үедэ хүдөө ажахын 14 шэнэ кооператив —найманиинь Влорско областьдо, зургааниинь Гьирокастерскэ областьдо байгуулагдаа. Мүнөө Албанида хамта дээрээ хүдөө ажахын 187 кооператив бии.

МНР-тэ арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа гаргагдаба

УЛАН-БАТОР, майн 25. (ТАСС). Арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа (1955 оной гаргалга) гаргаха тухай МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй тоггоол мүнөөдэр Монгол Арадай Республикада толилогдобо. Энэ урьһаламжа 15 миллион түхэриг хэмжээтэйгээр 20 жэлэй болзороор гаргагдаа.

Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн ассамблейе вьетнамска эхэнэрнүүд дэмжэнэ

ХАНОЙ, майн 26. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Хельсинкидэ июньдэ болохоо байһан эб найрамдалай бүхэдэлхэйн ассамблейе хүсэдөөр дэмжэжэ байһан тухайгаа вьетнамска эхэнэрнүүдэй национальна союз мэдүүлээ.

Вьетнамска эхэнэрнүүд дайнай үедэ олон бэрхэшээлнүүдые үзөө, бууддалгануд ба бомбодолгонуудые үзэжэ, хэдэн олон гэр бүлэнэрнэй һэлэн хосорон һалахые нюдөөрөө харадаг байгаа. Бидэнэр дайнай дахин болохо ябадал гаргуулхагүйбди. Арадуудай аша туһада, бүхы дэлхэйн дээрэхи эб найрамдалай аша туһада атомна энергиин хэрэглэгдэхыень ехэ халуунаар хүсэнэбди гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Канадска сэрэгтэ алба хэгшэ ГДР-эй тала руу оробо

БЕРЛИН, майн 26. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Канадын солдат Ральф Бернард Фредрик Кросс гэгшэ политическэ хоргодолго үгыжэ шалтагаанаар байрлуулхые гуйһан гуйлтатайгаар энэ жэлэй майн 11-дэ Германска Демократическа Республикын правительстводо хандаба. Германска Демократическа Республикада орохо гэһэн шалтагаанаа хэлэхэ зууралаа, Канадын армида алба хэжэ байхадаа дэлхэйн шэнэ дайнда солдадуудые хэрэглэхэеэ оролдоно гэжэ этигээд гэжэ Кросс мэдүүлбэ. Тиигээд амгалан тайбанаар ажаһуухаяа хүсэнэб, энэ ушарһаа Германска Демократическа Республикада орохо гэжэ шиидэбэ гэжэ саашадань тэрэ хэлээ.

Канадска солдадай гуйлта хангагдаа гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ.

Хүршэ Читын областьдо

ХҮДӨӨГЭЙ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭШЫН ҺУРГУУЛИДА

ШИЛКА. 1954—1955 онуудай һуралсалай жэлдэ Размахнино тосхондо хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуули эмхидхэгдэһэн юм. Эндэ колхознигууд, түмэр замай транспортын хүдэлмэришэд, МТС-эй механизаторнууд һуралсажа гараа.

Тус һургуулиин һуралсалай жэлэй дүүрэһэнтэй дашарамдуулагдаһан вечер һаяхан хүдөөгэй клубта болобо, тэндэ 7-дохи класс дүүргэгшэдтэ үнэмшэлгэ барюулагдаа. Тэдэнэй дундаһаа Шилкинскэ МТС-эй тракторна бригадануудай бригадирнууд нүхэд В. Забродин, Н. Субботин гэгшэд 7-дохи классые һайн, эрхим гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэбэ. Эдэ механизаторнуудта эрхим һуралсалайнь түлөө МТС-эй дирекциин приказаар баясхалан хүргэгдэбэ. Мүн Размахнино станциин дежурна нүхэр А. Непомнящих һуралсалдаа һайн амжалта туйлаһан байна.

Энэ һургуулиин 7-дохи класс дүүргэһэн МТС-эй уборщица В. Бакшеева, МТС-эй жиирэй хүдэлмэришэн В. Кашкан, Е. Косяков гэгшэд ерэхэ һуралсалай жэлдэ хүдөө ажахые механизацилгын училищада орохо гэжэ шиидэбэ.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ УРГАНА

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажалшадай материальна байдал улам һайжаржа байна. Тэдэнэр үнэтэй эд бараа, илангаяа мотоцикл олоор абадаг болоо. Энэ жэлэй үнгэрһэн һарануудай хугасаа соо Быркинскэ районой ажалшад, колхознигууд «ИЖ-49» маркын 22, «К-125» маркын 5 мотоцикл өөһэдтөө худалдажа абаһан байна.

ШЭНЭ ТЕХНИКЭ АБАНА

Газимуро-Заводской МТС шэнэ шэнэ машинануудые абажа байдаг. Энэ жэлдэ МТС «Беларусь», «ХТЗ-7», «С-80» маркын тракторнуудые, хартаабха һуулгадаг «СКГ-4» маркын машина, силосо резкэ, нүүдэл кухни, элдэб сеялкэ гэх мэтын хүдөө ажахын олон машинануудые абаа.

КОЛХОЗОЙ МАЛШАДТА

ШИЛКА. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени 1-дэхи фермын малшадай хамтын байрые түхеэрхын түлөө 10 мянган түхэриг мүнгэ һомолбо. Энэ мүнгөөрь прачкинуудай орон, хубэнтэй хүнжэл, матрац, простынь болон подушканууд абтаһан байна. Мүнөө малшадай байра сэбэр зохид болоһой.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ЕХЭ ОЛЗО

Чекичеевскэ МТС-эй түрүү механизаторнууд хабарай тарилгын үедэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Тракторист Борис Масалов «Вторая пятилетка» колхозой поли дээрэ 10 халаанда хүдэлмэрилжэ зуураа, 27 нормо дүүргэв. Тиин 10 үдэрэй турша 770 түхэриг олоһон байна.

«Путь к коммунизму» колхозой тракторист, райсоведэй депутат Михаил Пуртов хүдэлмэрилжэ, нэгэ хэр «ДТ-54» трактораар халаан бүхэндэ 10 гектар пар хахална. Нүхэр Пуртов 7 үдэрэй туршада 455 түхэриг мүнгэ, 2 центнер орооһо олоо. Мүн «СХТЗ-НАТИ» тракторта элэжэн хүдэлмэрилжэ байдаг нүхэр Федор, Василий Алексеевтэн тус бүридөө үдэр бүхэндэ 40 түхэриг хүрэтэр мүнгэ олоно.

Тэрэшэлэн МТС-эй бусад механизаторнууд ехэ түлбэри абадаг болоһой.

«Забайкальский рабочий» газетһээ, Читэ.

ҺОНИРХОЛТОЙ АЙЛШАД

(Натуралистын тэмдэглэл)

Усть-Киранай һургуулиин һурагшад Шишмарев Шульгин хоёр энэ жэлһээ урда тээ үзөөгүй заахан шубуухайнуудые һургуулиингаа сад соо хараба. Тэдэнь манай эндэ байлдаггүй шаархай гэжэ дууша шубууд гэжэ элирүүлэгдэбэ.

—Бишье һаяхан энэ сад соо хэдэн арбаад шаархайнуудые хараа. Тэдэ хоёр хоёроороо нүхэсөөд, хуушан модоной хүндэ соо ууралаа түхеэрхэ хэбэртэй хөөрсэгэлдэжэ байһан һэн,—гэжэ ангуушан-инспектор В. Скробинский хөөрэнэ.

Энээнһээ урда тээ Кяхтада, мүн Бурят-Монголдо эдэ шубуудай ерэхэнь нэгэшье үзэгдөөгүй юм. Тиимэһээ энэ ушар научна талаар ехэ һонирхолтой үзэгдэл болоно.

Эдэ шубууд СССР-эй Европейско хубида ба Баруун Сибирьтэ байрладаг юм. Шаархайнууд садай, огородой, полиин, үргамалнуудта хортой хүргэдэг хорхой сохоплуудые түхеэр эдидэг тулада хүдөө ажахыда ехэ туһатай байна.

Усть-Киранай һургуулиин багшанар магай бусад һургуулинуудай һурагшад эдэ шубуудта зохистой үүрэнүүдые түхеэржэ, эдэй шубуу шэхор, минсгэй гэхэ мэтэһээ тэдэнь дальбарааһануудые хамгаалха аргые гэжэ найдагдана. Иимэ зохид байдал тэдэндэ байгуулаа һаа, эдэ шубуу хойто жэл энэ нютагаа бусажа ерэжэ магадгүй.

«Знамя Ленина» газетэ, Кяхта.

Н. А. Бестужевай наһа бараһаар 100 жэлэй ойдо

Республикын хизаар ороной шэнжэлэлгын музейн революциин урда тээхи түүхэ гэһэн таһагтань ахадүү Бестужевтанай түсгаар булан эмхидхэгдэһэн юм. Тэндэнь Бестужевай уран гараар бүтээгдэһэн стул, стол, шкатулка гэхэ мэтын зүйлнүүд табятай. Ханануудаарнь Николай Александровичын зураһан ураһайхан зурагууд, тэрэнэй проекттээр баригдаһан гэрнүүдэй дүрсэнүүд үлгөөтэй байхань харагдана. Тэрэшэлэн каторгада байхадань Бестужевые шудэрлэдэг түмэр гинжэнүүд (кандала) эндэ бии.

Николай Александрович сулада байхадаа зураа, нютагай ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулдаг байһан юм.

Мүнөө Н. А. Бестужевай наһа бараһаар 100 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байха үедөө республикын ажалшад музейдэ олоороо ерэнэ.

Н. А. Бестужевай наһа бараһаар зуун жэлэй ойдо

ДЕКАБРИСТ Н. А. БЕСТУЖЕВ

Элитэ ехэ декабристнуудай нэгэн болохо Николай Александрович Бестужевай наһа бараһаар 100 жэлэй ой энэ жэлэй майн 28 да гүйсэбэ. Н. А. Бестужевай нэрые ехээр хүндэлдэгби. Юундэб гэхэдэ, тэрэ өөрынгөө бүхы наһанай 28 жэлые Забайкалиин шэмэргүүн талада үнгэргэжэ зуураа өөр тухайгаа мартагдашагүй дурасхаал бурят арадта үлөөһэн байна.

Эхэ оронойнгоо үнэн сэхэ патриот байһан Н. А. Бестужев болбол тэрэ үеын үсөөхэн түрүү хүнүүдтэй хамта оронойнгоо зайлашагүй шухала эрилтэнүүдые ойлгоһон байна. Хаанта засагта ба крепостной эрхэдэ эсэргүү тэмсэһэн дворянска революционернүүдэй нюуса бүлгэмэй гэшүүн болоод, 1825 оной декабриин 14-дэ гартаа буу барьяд, хаанай хархис засагта эсэргүү бодоһон юм. Восстаниин дарагдаһанай һүүлээр тэрэ ахаа бүхы наһаараа каторгада абхаар сүүлдэгдэһэн байгаа. Хожом энэ болзорынь 20 жэл хүрэтэр бага болгогдоо һэн.

1827 онһоо хойшо Николай Бестужев бэшэ нүхэдтэйгөө хамта Читада, тиинхэдэ 1830 онһоо хойшо Петровск заводто каторжна хүдэлмэри хэжэ болзороо дүүргэжэ байгаа.

Ябаган тэргэнүүдтэ түмэр гинжэ-эр улатай, туйлай хүндэ хүшэр байдалда хүдэлмэрилжэ зуураа «тэдэнэй нангин хүсэлтэ болол, ой гашуун ажал хосорхогүй» гэжэ этигээгүй байгаа. Тэдэнэй сасарууһан ошонһоо революциин дүлэн бадаржа, Россиин арадуудта сүлөө, жаргал асархал гэжэ тэдэнэр батаар этигэдэг һэн.

Н. А. Бестужев ами наһанайнгаа эсэс хүрэтэр өөрынгөө үзэл сурталда үнэн сэхэ үлөө һэн. Революционно хэрэгтэй үнэн зүбтэ маша ехээр этигэдэг байһаниинь каторга болон сүлэгдэ ябахадань тэрэниие зориг оруулдаг һэн. Хүшэр хүндэ каторгада болон сүлэлгэдэшье ябахадаа өөрынгөө арадта туһа хүргэхэ гэжэ тэрэ оролдодог байгаа. Энэ һайн һайхан зорилгоёо хүсэлдүүлхэдэнь, тэрэнэй үндэр ехэ эрдэм һургуули ба оюун бэлигынь тэрэндэ туһалагша һэн.

Н. А. Бестужев далайн корпусто, ураһайханай Академидэ һуража ехэ эрдэмтэй болоһон юм. Тэрэ хадаа барууневропейскэ олон хэлэнүүдые һайнаар мэдэдэг һэн. Хэдэн научна хүдэлмэринүүдые, тэрэ тоодо 1822 ондо хэблэгдэһэн ородой флодой түүхэ тухай аха түрүүшын һайн шанартай научна хүдэлмэри бэшэһэн байна. Каторжна түрмэ соошье һууһадаа Н. А. Бестужев шэнжэлхы хүдэлмэрээ таһалдуулаагүй юм. Петровск заводто хүдэлмэрилжэ байха зуураа, өөрынгөө дүү Михаил болон К. П. Торсонтой хамта шэрэм шудхаха үйлэдбэринүүдые нарижуулан һайжаруулһан байна.

1839 ондо Н. А. Бестужев дүү Михаилтайгаа Селенгинскэдэ һуурижаха зүбшөөл абаһан юм. Тэрэ үедэ тэрэнэй нүхэр декабрист К. П. Торсон мүн тэндэ һуурижаһан байгаа. Тэрэ үеһөө эхилжэ нютагай бурят зоной дунда тэдэнэр аша туһатайгаар хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна. Хаанта засагай үедэ тулижа, ядажа һүүһан хара барга байдалтай, нэжэг һүүзэтэ баригдаһан бурят арадта туһалахын тон дулаанаар ба талархалтайгаар хандадаг һэн. «Эдэ бурядууд юун гэһэн һайн зантай зон гээшэб! Тэдээнтэй хөөрэлдэжэ, тэдэнһээ юумэ һураха ехэнхи сагаа баранаб»,—гэжэ Н. Бестужев бэшээ һэн.

Нютагай зоной дунда шэнэ гар уралалга болон хүдөө ажахые үлэмжэ һайнаар эрхилхэ арга нэбтэрүүлхэ тушаа ахадүү Бестужевтан оролдолго хэшээл ехээр гаргадаг байгаа.

Олон янзын ажалаар шадамар бэрхэ мастер, техникын талаар үлэмжэ ехэ мэргэжэлтэй байһан тулада Н. А. Бестужев нютагай ехэ юумэ хэһэн байна. Жэшээлхэдэ, зураһан зурагаарнь тэрэнэй дүү Михаил һуурятай тэргэ гэхэ гү, али бестужевка гэжэ тусхаар тэргэ хэдэг болоһон байгаа. Михаилай хүтэлбэри доро 30 шахуу залуу бурядууд тэргэ хэжэ, бүхы нютагтаа энэ уралгыень тараадаг һэн. Мүн Н. Бестужев заахаһаар түлихэдэ ехэ дулаа үгэдэг тусгаар байгуулламжатай пеэшэ хэһэн байна.

Час заһабарилха, алта мүнгөөр ба шэлээр элдэб юумэ хэхэ зуураа час заһабарилгын, алта шадралын мэргэжэлдэ тэдэнэр олон бурядые һургаһан байна. Петровск заводто хүдэлмэрилжэ байха үедөө энэ уралгада бурят Убугун Сарампиловые һургаһан юм. Тэрэнэйгээ ходорхой хурдан ухаатай, уран дархан байһандань хожмынь өөрөө ехээр баясадаг байгаа.

Урдань хэрэглэдэггүй байһан шэнэ зэр зэмсэгүүдые ашаглажа, мүн модо, түмэр дархалалгые нарижуулха хэрэгтэ Бестужевтан бурядуудые һургадаг һэн. Ахадүү Бестужевтан һайн үүлтэрэй меринос хони үдхэдэг байгаа. Мүн огородно культуранууды таридаг һэн. Эдэ бүгэдэдэ тэдэниие һургажа нютагай зоной ажабайдалынь һайжаруулха гэжэ Н. Бестужев оролдодог байгаа.

Н. А. Бестужев ухаалан зохёолгын ба литературно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эрхилдэг байгаа. Буугай замагые болон хронометрын байгуулламжые һайжаруулхын тулада удаан хүдэлмэрилһэн байна.

Н. А. Бестужев хизаарайнгаа байгаалиие, газарай баялигые, нютагай зоной байра байдалые ба шашалые шэнжэлдэг байгаа. «Бурядуудай ажахы», «Галуута-Нуур» гэһэн статьянуудые хэблэһэн байна.

Бурядуудай ажабайдал шэнжэлхэ зуураа тэдэнэй сэхэрмэгые, ажалда дуратай, гартаа дүйтэй байһаниие тэрэ онсолон тэмдэглэдэг һэн. «Ажабайдалайнгаа хэсүү хүндэ байдалые һаань, гэжэ Н. Бестужев бэшээ һэн, бурядууд һүбэлгэн ухаатай, шадамар зон. Юумые ажаглаад ойлгохо гэжэ ехээр оролдог зон... Бурядуудые оюун бодолойнь талаһаа хаража үзэхэ болоо һаа, миниин һанамжаар, тэдэнэр хүн түрэлтэнэй бүхы түрүү үгэ изагууртантай нэгэ зэргэдэ ябана».

Тэрээнтэеэ хамта социальна байдалай хүшэр хүндэһөө шалтагаалһан, бурядуудай ажабайдалдахи муу талыень тэмдэглэдэг һэн. «Баян ноёдынь бурядуудые үлэмжэ ехээр хашана, хабшана. Юундэб гэхэдэ, нэгэтэ ноён болоо һаа, бүхы наһаараа энэ тушаалдаа үлэдэг дээрэһээ албанайнгаа тушаалые хэтэрүүлбэ гэжэ али нэгэнь гомдоо һаа, угытэй бурядууд шанга зэмэ амасадаг юм» гэжэ Н. Бестужев бэшээ һэн. Ламын шажанай бурят арадта ямар ехэ хоро хүргэдэг байһаниие тэмдэглэхэ зуураа, ламанарые «бурят үндэһэ яһатанай яра шархань» гэжэ Н. Бестужев нэрлэһэн байна.

Декабристнууд - Бестужевтание бурядууд ехээр хүндэлдэг байгаа. Хэдэн зуугаад километр бурядууд Н. Бестужевта ерэжэ зүбшөө ба туһаламжа абадаг һэн. Ахадүү Бестужевтан тэдэндэ һайн зүбшөө, туһаламжа үгэдэг, зөөреэр туһалжа медицинскэ туһаламжа үзүүлдэг һэн.

Н. А. Бестужев бурядуудай дунда сэхэн гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулһан байна. Ухи хүбүүдые тэ бэшэгтэ һургадаг, ехэ болоһон хүнүүдые политическэ талаарнь хүмүүжүүлдэг байгаа. Бестужев бэлигтэй уранзураашан, бэрхэ зохёолшо байһан юм. Бурят аман зохёолой ехэ удхашанартай зүйлнүүдые ород хэлэн дээрэ шуулжа, хэблэжэ байна.

Н. А. Бестужев бурядуудай дунда гүнзэгы мүр сараа үлөөһэн байна. Бурядай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровтай нүхэсэдэг һэн. Тэрэнэй элдэб асуудалнуудаар Доржи Банзаровтай хөөрэлдэдэг байгаа.

Эрэлхэг зоригто революционер бэлигтэй эрдэмтэ, эсэшэ сусашагүй гэгээрүүлэгшэ тухай дурасхаал бурядуудай зүрхэндэ хэзээдэшье мартадахагүй. Дарлалтада байһан бурят-монголнуудта тани талаар туһа гэһэн ородой арадай түрүү түлөөлэгшэ Николай Александрович Бестужев хадаа эдэ хоёр арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай тэмдэглэл болоно.

Б. ЦИБИКОВ, түүхын наукануудай кандидат.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Чехословацка Республикын президент Варшавска Договорые эсэслэн баталаа

ПРАГА, майн 26. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентство ингэжэ дамжуулна:

Хани барисаан, сут ажаллалга ба харилсан туһалалсаа тухай Албаниин Арадай Республикын, Болгариин Арадай Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Германска Демократическа Республикын, Польско Арадай Республикын, Румынска Арадай Республикын, Советскэ Социалистическэ Республиканудай Союзай ба Чехословацка Республикын хоорондо 1955 оной майн 14-дэ Варшавада батаалагдаһан договорые Чехословацка Республикын президент Антонин Запотоцкий майн 26-да эсэслэн баталаа.

Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай экономическа конференци нээгдэбэ

БЕЙРУТ, майн 26. (ТАСС). Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай экономическа конференци майн 25-да Бейрудтэ нээгдээ. Ливанай үүсхэлээр зарлагдаһан энэ конференцидэ доро дурсагдаһан оронууд: Афганистан, Египет, Эфиопи, Греци, Инди, Йемен, Иран, Иордани, Ливан, Ливи, Пакистан, Сири ба Турци хабаадана.

Египедэй, Саудовска Аравиин ба Сириин байгуулха гэжэ байһан гурбан талын арабска союзда Ливанай дурагүйгөөр хандадаг байһанда эсэргүү буруушаалгын тэмдэг болгон Саудовска Арави энэ конференцидэ хабаадалсахаһаа арсаһан байна.

Конференциие нээхэ зуураа Ливанай президент Шамун ингэжэ заагаа. Дүтын ба Дунда Востогой оронуудай хоорондо экономическа харилсаан ажаллалга бэхижүүлгэдэ туһалхын тулада экономическа организаци байгуулха конференциин зорилго мүн болоно.

Австрийска парламентда

ВЕНА, майн 25. (ТАСС). Австрийска парламентын хэблэлэй албан газарай мэдээсэһэнэй ёһоор Арадай партиин, социалистическэ партиин, «бэеэ даанхайшуулай союзай» ба «австрийска арадай оппозициин» фракцинуудай түлөөлэгшэд Австрийска Республикын нейтралитет сонсхохо тушаа хамтын дурадхалые депутадуудай хаража үзэхын тулада парламентын мүнөөдэрэй заседани дээрэ табиһан байна.

Ходоодо нейтральна байха тухайгаа, сэрэгэй союзуудта оролсохогүй тухайгаа, өөрынгөө территори дээрэ бусад гүрэнүүдэй сэрэгэй базануудые байгуулхагүй тухайгаа Австриин зүгһөө һайндураараа хэхэ мэдүүлгэ энэ дурадхал соохь хараалагдаһан байна.

Парламент хадаа өөрынгөө главна комитедэй хаража үзэлгэдэ энэ дурадхалые дамжуулан үгэхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абаа. Тус комитедэй заседани июниин 1-дэ болохо юм.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00466. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 275.